

Dosar nr. 114/33/2023

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL CLUJ
SECȚIA A III-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ nr. 312/2023
Ședința publică din data de 06 iunie 2023
Instanța constituită din:
PREȘEDINTE: George Barbura-Turcu
GREFIER: Alexandra Lucia Bujor

Pe rol fiind soluționarea cauzei în contencios administrativ și fiscal formulată de reclamantii ASOCIAȚIA DECLIC, PENCEA-BRĂDĂȚAN ELENA ROXANA, BRĂDĂȚAN TUDOR IULIAN, NĂSTĂSACHE HOPÂRTEANU CĂTĂLINA, MIREA SILVIA, DEJEU DANIELA LUMINIȚA, în contradictoriu cu pârâții GUVERNUL ROMÂNIEI, PRIMUL MINISTRU, DOMNUL NICOLAE CIUCĂ, MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR, MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR, DOMNUL BARNA TANCZOS, MINISTERUL ENERGIEI, MINISTERUL ENERGIEI, DOMNUL VIRGIL DANIEL POPESCU, având obiect obligația de a face.

Mersul dezbaterilor, susținerile și concluziile părților au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 22 mai 2023, încheiere ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise, a dispus amânarea pronunțării la data de azi, 06 iunie 2023.

C U R T E A :

Deliberând asupra cauzei civile de față, instanța constată următoarele:

Prin acțiunea în contencios administrativ înregistrată la data de 31.01.2023, sintetizată prin înscrisul depus la data 19.04.2023 (f.84,vol.V), reclamantii ASOCIAȚIA DECLIC, PENCEA-BRĂDĂȚAN ELENA ROXANA, BRĂDĂȚAN TUDOR IULIAN, NĂSTĂSACHE HOPÂRTEANU CĂTĂLINA, MIREA SILVIA, DEJEU DANIELA LUMINIȚA, în contradictoriu cu pârâții GUVERNUL ROMÂNIEI, PRIMUL MINISTRU, DOMNUL NICOLAE CIUCĂ, MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR, MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR, DOMNUL BARNA TANCZOS, MINISTERUL ENERGIEI, MINISTERUL ENERGIEI, DOMNUL VIRGIL DANIEL POPESCU, au solicitat instanței obligarea pârâților să ia toate măsurile necesare în vederea reducerii cu 55 % a gazelor cu efect de seră (GES) până în anul 2030, respectiv atingerea neutralității climatice până în anul 2050, să ia toate măsurile necesare în vederea creșterii ponderii regenerabilelor din consumul final de energie la 45 % și creșterii eficienței energetice cu 13 % până în anul 2030, obligarea pârâților ca în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii să adopte planuri concrete și coerente de atenuare și adaptare la schimbările climatice ce cuprind inclusiv bugete anuale de carbon, în vederea atingerii obiectivelor asumate potrivit petitelor 1 și 2 precum și mecanisme anuale de raportare și monitorizare a progresului în atingerea acestor obiective precum și obligarea pârâților de rd. 2, 4 și 6 la plata unei amenzi de 20 % din salariul minim pe economie pe zi de întârziere care se face venit la bugetul de stat, de la expirarea termenului prevăzut în petitul 3 până la adoptarea efectivă a măsurilor ce se impun pentru atingerea obiectivelor prevăzute la petitele 1 și 2.

În motivarea acțiunii, reclamantii au arătat, în esență, că pârâții au încălcat obligația legală de reducere cu minim 55 % a emisiilor GES față de nivelul anului 1990, procent necesar pentru prevenirea schimbărilor climatice periculoase.

PNIESC este singurul document național în care este prevăzut angajamentul părților de a reduce emisiile de GES, respectiv cu 44% față de nivelul din 2005(42% față de 1990 conform Fișei de țară întocmite de Climate Analytics), exclusiv prin aplicarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES.

Angajamentul părților este nelegal întrucât:

- nu este corelat cu obiectivul climatic asumat prin art. 2.1 lit. a) din Acordul de la Paris, de limitare a încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, respectiv 2 grade Celsius; Acordul de la Paris constituie legislație primară, iar scopul inițierii oricărei măsuri în materia schimbărilor climatice este prevenirea atingerii pragurilor critice astfel cum au fost stabilite și asumate prin acest tratat internațional;

- în conformitate cu art. 2.1. lit. a) din Acordul de la Paris, statele părți s-au angajat să mențină creșterea temperaturii globale cu mult sub 2 grade Celsius peste nivelurile preindustriale și să continue eforturile pentru a limita creșterea temperaturii la 1,5 grade Celsius.

- limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, chiar dacă presupune un efort colectiv, constituie și responsabilitatea individuală a părților, întrucât fiecare parte semnatară trebuie să urmărească acest obiectiv climatic;

- obiectivul de temperatură pe termen lung este un punct de plecare important pentru evaluarea legalității eforturilor părților în temeiul legislației naționale. Mai mult, în evaluarea legalității eforturilor de combatere a schimbărilor climatice, instanța va trebui să aibă în vedere și evoluția datelor științifice de la momentul semnării Acordului de la Paris până în prezent, potrivit cărora actualele CND sunt insuficiente.

Pârâții au încălcat obligațiile constituționale prevăzute la art. 135 alin. (2) lit. d-g din Constituția României, întrucât măsurile propuse a fi adoptate pentru combaterea schimbărilor climatice detaliate în secțiunea 6.1.1. din acțiunea introductivă, nu vor conduce la limitarea încălzirii globale sub pragurile critice mai sus indicate, iar depășirea acestora creează riscuri pentru siguranța cetățenilor, mediul înconjurător și statul de drept, riscuri de care pârâții au cunoștință, așa cum reiese fără putință de tăgadă din declarațiile politice ale acestora.

În evaluarea legalității măsurilor luate în vederea reducerii emisiilor de GES de către pârâți, reclamanții apreciază că se impune aplicat filtrul următoarelor principii:

- principiul precauției; Principiul precauției este consacrat în art.191 (2) din TFUE, principiul 15 din Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea din 1992, art. 3 din Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice , precum și pe diverse prevederi ale legislației secundare, cum ar fi cele din art. 3 OUG nr. 195/2005. Acesta presupune, în esență, că lipsa sau insuficiența cunoștințelor științifice cu privire la posibilitatea apariției degradării mediului nu va constitui un obstacol în calea adoptării măsurilor de precauție menite să elimine sau să reducă la minimum apariția daunelor

- principiul echității inter-generaționale. Parte componentă a principiului dezvoltării durabile, consacrat la punctele 4,9 și 32 din Preambulul Regulamentului (UE) 2021/1119 (Legea europeană a climei), art. 3 din OUG nr. 195/2005, acesta constă în satisfacerea nevoilor generațiilor prezente fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

Practic, pârâții aveau obligația de a lua măsuri "rezonabile" și "adevate" pentru a preveni sau pentru a minimiza un risc previzibil și grav de vătămare a drepturilor omului, în conformitate cu Constituția României, CEDO și Carta Drepturilor Fundamentale a UE. Lipsa caracterului rezonabil al măsurilor echivalează cu nelegalitatea acestora.

În jurisprudența sa, CEDO a reținut că această obligație pozitivă are două aspecte: (a) obligația de a oferi un cadru de reglementare; și (b) obligația de a lua măsuri operaționale preventive.

În cazul particular al litigiilor climatice, aceste eforturi ale părților ar trebui să reflecte cele mai mari ambiții de atenuare a schimbărilor climatice și să ilustreze un progres în timp.

Pârâții nu au luat toate măsurile necesare pentru respectarea drepturilor omului, prin introducerea energiei curate alternative și crearea de proceduri simple de acces la aceasta, prin activități ce duc la prevenirea defrișărilor și asigurarea împăduririlor;

Nu a existat o creștere progresivă a ambiției și nu a fost evitat regresul. Potrivit datelor oficiale furnizate de Agenția Europeană a Mediului (aspect detaliat la punctul 6.2.2. din acțiune)

România se află pe ultimul loc în Europa împreună cu Slovenia, în ceea ce privește integrarea surselor de energie regenerabilă în rețeaua națională de energie electrică. Mai mult, frecvențele intervenții asupra cadrului legislativ și de reglementare, lipsa de transparență și de viziune strategică și capacitatea redusă a aparatului administrativ de adaptare la tendințele din domeniu au condus la pierderea avântului investițional și la o stare de incertitudine generală pentru industria regenerabilă. Astfel, din 2016 până în 2021 nu a mai fost instalată nici o capacitate nouă de energie regenerabilă, iar producătorii s-au confruntat cu pierderi mari de capital .

Prin măsurile luate, pârâții nu intenționează să reducă emisiile pentru a menține temperatura medie globală sub 1,5 grade Celsius. Sarcina probei revenea pârâților pentru a demonstra de ce nu se poate atinge acest obiectiv, or din toate înscrisurile depuse la dosar de către pârâți rezultă că nu există o justificare adecvată în acest sens, în acord cu testele de necesitate și proporționalitate, având în vedere și amploarea prejudiciilor aduse drepturilor omului prin faptul că nu se reușește limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius .

În secțiunea 6.1.1. pct. 10 și urm. din acțiunea introductivă, arată reclamantul că au detaliat că deși există soluții tehnologice și măsuri care, implementate corect, ar contribui în mod eficient la combaterea schimbărilor climatice, măsurile pârâților pe fiecare segment în parte sunt aproape inexistente sau ineficiente:

=> Lipsa inspecției și controlului defrișărilor.

=> Regresul României în materie de energie regenerabilă și eficiență energetică

Prin PNIESC s-a propus o creștere de la 24,3% la 30,7% până în 2030, procent semnificativ inferior celui de 45% stabilit prin REPowerEU și sub 40% propus anterior prin pachetul „Fitfor 55”. Or, nu există o justificare adecvată pentru ambiții atât de mărunte, de vreme ce România are capacitatea necesară pentru investiții în energie verde (eoliană și solară).

O altă problemă stringentă a politicii energetice, ce încalcă obiectivul climatic asumat prin Acordul de la Paris, o constituie alocarea de fonduri pentru investiții în combustibili fosili, proiecte hidroenergetice desuete și biomasă lemnoasă; acest fapt determină scăderea fondurilor pentru sursele de energie eoliană și solară; Privitor la eficiența energetică, ambițiile actuale ale României nu stabilesc creșteri reale ale acesteia, astfel:

i) PNRR cuprinde referiri la pompele de căldură, dar nu stabilește nicio țintă, fapt ce dovedește că nu există o politică clară pentru promovarea și utilizarea acestora la scară largă;

ii) Pârâții nu și-au stabilit ca obiectiv rezolvarea efectivă a problemei sărăciei energetice (tradusă prin veniturile populației, starea locuințelor etc); prin ajutoarele de încălzire se amplifică dependența consumatorilor vulnerabili, iar programele de reabilitare nu au capacitatea de a soluționa acest fenomen defavorabil pentru populație. Lipsa unor obiective clare în vederea creșterii eficienței energetice încalcă drepturile fundamentale la un trai decent și la un viitor demn.

Concluzionând, în ceea ce privește obligația legală generală de combatere a efectelor schimbărilor climatice ambițiile pârâților sunt contrare obligațiilor juridice asumate prin Acordul de la Paris, Legea Europeană a Climei și Constituția României întrucât:

- Procentul modest de 44% este raportat la altă dată de referință (2005) decât cea asumată de UE (1990) în condițiile în care în perioada 1990-2000, România a avut unul dintre cele mai mari niveluri de emisii de gaze cu efect de seră din Europa , ca urmare a utilizării extinse a energiei din surse fosile și a industriei puternice, iar în 2005 emisiile erau în scădere; astfel, procentul asumat prin raportare la nivelul emisiilor din 1990 este mai mic de 44;

- România își asumă un procent de reducere doar prin aplicarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii;

- Nu există un procent asumat de România, calculat asupra tuturor tipurilor de emisii (legale și ilegale);

- Nu există niciun angajament pentru perioada ulterioară anului 2030;

- Măsurile pârâților nu trec testele de rezonabilitate (pârâții nu au luat toate măsurile posibile pentru reducerea emisiilor, nu a existat o creștere progresivă a ambiției, din contră un regres, măsurile luate nu duc la limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius.)

De asemenea, reclamantul mai susține și încălcarea obligațiilor specifice de combatere a schimbărilor climatice.

Astfel, în ceea ce privește ponderea surselor regenerabile în consumul final de energie, în PNIESC este prevăzută creșterea ponderii cu până la 30,7% până în 2030 (și cu până la 29% prin PNRR), ceea ce este mult sub ținta de 45% stabilită prin Pachetul de Măsuri REPowerEU. Din nou, este vorba despre nesocotirea standardului celei mai înalte ambiții climatice posibile.

Există o tendință de a raporta date care nu corespund realității din teren, pentru a crea impresia unor progrese naționale, fără a fi urmărită adaptarea și creșterea ambițiilor climatice în conformitate cu datele științifice actualizate și cu strategiile adoptate în special la nivel unional.

De asemenea, se continuă proiectele și investițiile care implică utilizarea combustibililor fosili, cu o aparență de introducere a hidrogenului verde, despre care încă nu există date concrete privitoare la fezabilitate.

Programele de investiții sunt ineficiente în sectorul energiei solare (al instalării panourilor fotovoltaice, fiind astfel impedimente pentru potențialii consumatori care ar contribui la sistemul energetic național).

Concluzionând, țintele stabilite de pârâți nu respectă standardul celei mai mari ambiții climatice posibile, având în vedere condițiile geografice ale României, favorabile energiei eoliene offshore și onshore și energiei solare.

De asemenea, reclamanții mai invocă și lipsa unor măsuri energice, a unor planuri coerente, precum și a mecanismelor de monitorizare și raportare creează un risc imediat și substanțial pentru drepturile fundamentale colective și individuale ale reclamanților.

Astfel, reclamanților le sunt afectate drepturile fundamentale garantate de Constituție, Carta Drepturilor Fundamentale a UE și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În ceea ce privește drepturile colective, Asociația Declic și reclamanții persoane fizice apreciază că din toate rapoartele științifice reiese legătura de cauzalitate dintre schimbările climatice și mediu. Lipsa măsurilor adecvate pentru prevenirea schimbărilor climatice periculoase creează un risc imediat și substanțial pentru dreptul reclamanților la un mediu sănătos și echilibrat ecologic, drept colectiv consacrat în Constituția României. Mai mult, dreptul la sănătate și la un viitor demn sunt în mod substanțial legate și determinate de un mediu sănătos. Acestor libertăți garantate constituțional le corespunde obligația constituțională a pârâților, reglementată la art. 135 alin. d-f, de a proteja fundațiile naturale care susțin viața. Obligația statului de a menține echilibrul ecologic și de a crea condițiile necesare pentru creșterea calității vieții nu se referă doar la factorii clasici de mediu, cum ar fi apa, aerul, solul, ci și la climă.

Dimensiunea protecției la care sunt obligați pârâții include: prevenirea daunelor; cerința de a elimina/compensa daunele care s-au produs deja; cerința de a reduce la minimum riscurile; cerința de a conserva resursele în mod durabil; interzicerea deteriorării substanțiale a mediului înconjurător.

Angajamentele asumate de pârâți și măsurile care se doresc a fi implementate au efectul unei brize ușoare asupra fenomenului schimbărilor climatice, evoluția acestuia fiind nerestricționată, fapt ce duce la încălcarea evidentă a obligațiilor pârâților de prevenire a daunelor și de reducere la minimum a riscurilor. La secțiunea 6.3.1. arată reclamanții, au subliniat că în Rapoartele Administrației Naționale de Meteorologie (din 2015 și 2022) se prezintă legătura de cauzalitate între schimbările climatice și sănătatea populației României (valurile de căldură sunt tot mai intense și mai persistente, agravând bolile respiratorii și cardiovasculare, a astmului, alergiilor, bolilor mintale etc). De asemenea, potrivit unei analize a fenomenului schimbărilor climatice în Europa, realizată de Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor impactul schimbărilor climatice asupra sănătății publice se manifestă prin creșterea numărului de spitalizări și de decese cauzate de valurile de căldură, a numărului de hipotermii determinate de viscole, a numărului de răniți și de morți de pe urma inundațiilor și prin modificarea zonelor de transmitere a bolilor prin vectori. De asemenea, Centrul atrage atenția asupra faptului că aceste efecte negative ale schimbărilor climatice asupra sănătății populației vor continua să se intensifice în viitor odată cu deteriorarea condițiilor de mediu. Practic, prin creșterea temperaturilor, dar și a nivelului de umiditate, acești vectori se vor răspândi inclusiv în zone în care nu au avut acces anterior.

În concluzie, lipsa de politici ferme, concrete și coordonate în materie de schimbări climatice, deși pârâții cunosc pericolul reprezentat de schimbări climatice, se circumscrie intenției indirecte, aceasta fiind forma de vinovăție cu care pârâții își nesocotesc obligațiile legale și ne prejudiciază dreptul la sănătate.

În ceea ce privește dreptul la un viitor demn, Asociația Declic și reclamanții sunt o portavoce a generațiilor viitoare, generații care, în lipsa unor măsuri energice din partea pârâților pe segmentul de atenuare și adaptare la schimbările climatice, vor fi nevoite să suporte în mod injust această responsabilitate, fiindu-le golite de conținut drepturile fundamentale,

Referitor la drepturile fundamentale individuale ale reclamanților de rd. 2-6 (dreptul la viață, dreptul la viață privată, dreptul de proprietate) acestea sunt profund interconectate cu dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic și dreptul la sănătate, modul în care aceste drepturi sunt afectate fiind detaliate pe larg în acțiunea în contencios formulată. În Raportul întocmit de Banca Mondială pentru Guvernul României se menționează vulnerabilitățile principale la schimbările climatice care au fost identificate pe teritoriul țării noastre în diverse sfere de activitate aflate în legătură cu utilizarea apelor. Caracterul esențial pentru viață și sănătate al acestui element natural este un fapt notoriu, ce nu are nevoie să fie demonstrat. Fiind un element vital implicat în traiul zilnic, orice grad de afectare a acestuia are consecințe deosebit de importante, iar în funcție de gravitatea afectării produse, impactul poate fi resimțit mai puternic, respectiv de un număr mai mare de persoane. Astfel, pericolele identificate sunt următoarele: alimentarea cu apă va fi afectată, deoarece iernile mai calde și mai scurte vor duce la scăderea volumului sezonier de zăpadă și la topirea timpurie și rapidă a zăpezii, determinând deficite în lunile de vară; verile mai calde și mai uscate vor provoca, de asemenea, o deteriorare calitativă a resurselor de apă, reducând prin urmare în mod efectiv alimentarea cu apă; alimentarea cu apă va fi afectată și de coborârea nivelului apelor subterane în lunile de vară, din cauza reducerilor debitului de suprafață; temperaturile ridicate de vară vor determina o evaporare și o transpirație mai intensă și prin urmare cereri mai mari de apă în agricultura, în aceeași perioadă în care oferta de apă va suferi un deficit. Cererile și oferta de apă menajeră vor resimți aceiași efect (dar mai puțin pronunțat); flora și fauna ecosistemelor acvatice (râuri și lacuri), precum și a celor care depind de precipitații și de debitele râurilor (precum mlaștinile) vor suferi din cauza reducerii cantitative a debitelor de apă în timpul verii și a frecvenței crescute a inundațiilor și secetelor; temperaturile ridicate din timpul verii, ce duc la degradarea calității apei (prin scăderea nivelului de oxigen dizolvat, eutrofizare și înmulțirea excesivă a algelor), vor afecta de asemenea, mediul.

Așadar, numai în legătură cu modul în care schimbările climatice afectează utilizarea apei, impactul asupra dreptului de proprietate, dreptului la un trai decent, dar și asupra vieții, dreptul la viață privată și de familie, se resimte negativ în multiple forme și grade, în funcție de amploarea consecințelor provocate.

Pe cale de consecință, raportat la considerente expuse în acțiunea introductivă și prezenta sinteză a motivelor de nelegalitate, reclamanții solicită admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată.

Pârâțul MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR a depus întâmpinare prin care a invocat: excepția lipsei calității procesuale active și de interes a reclamanților, excepția lipsei calității procesuale pasive pentru persoanele fizice chemate în judecată (conducătorii instituțiilor pârâte), excepția prematurității aplicării amenzii pentru conducătorii instituțiilor pârâte, respectiv Primul-ministru al României, domnul Nicolae Ionel CIUCĂ, domnul Virgil POPESCU și domnul BĂRNA TÂNCZOS, excepția inadmisibilității petiției nr. 1 al acțiunii și excepția lipsei calității sale procesuale pasive în ceea ce privește petiția nr. 2 al cererii de chemare în judecată, iar pe fond a solicitat respingerea acțiunii astfel cum ea a fost formulată împotriva Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor; (f.135, vol.III).

Cu privire la excepția lipsei de interes a reclamantei în promovarea acțiunii, pârâțul invocă dispozițiile art. 8 alin. (11) și alin. (12) din Legea nr. 554/2004 și susține că reclamanții nu au făcut dovada și nici nu au invocat niciun drept sau interes legitim privat vătămat prin actul administrativ a cărui suspendare o solicită, în sensul art. 1 din Legea nr. 554/2004.

Reclamanții nu au atacat un act administrativ efectiv, ci doar au înțeles să formuleze prezenta acțiune pentru a invoca o pretinsă nerespectare a condițiilor de mediu și a atingerii obiectivelor prezentate în cuprinsul acțiunii introductive de instanță.

Altfel spus, prin acțiune nu se specifică ce act administrativ este atacat sau ce inacțiune concretă este contestată pentru a fi în deplină concordanță cu scopul pentru care a fost înființată ASOCIAȚIA Declic, motiv pentru care pârâțul solicită admiterea excepției invocate. În sprijinul

susținerilor sale, pârâtul a invocat Decizia nr. 8/02.03.2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și opinează că în cuprinsul cererii de chemare în judecată reclamanții nu au reușit să facă dovada interesului, nici public și nici privat, rațiune pentru care solicită admiterea excepției lipsei de interes invocate.

Cu privire la excepția lipsei calității procesuale pasive a persoanelor fizice chemate în judecată, pârâtul învederează că niciuna dintre persoanele fizice chemate în judecată nu au calitate procesuală pasivă în acest litigiu întrucât atingerea acestor obiective nu poate fi imputată acestora, ci este necesar o colaborare între instituțiile române și cele europene. Faptul că persoanele chemate în judecată nu au calitate procesuală pasivă, întrucât simpla calitate de conducător la unei autorități nu este per se suficientă pentru atragerea răspunderii pentru orice deficiență a instituției.

Cu alte cuvinte, reclamantele nu au făcut dovada existenței vreunui legături de cauzalitate între fapta pretins prejudiciabilă și paguba produsă, limitându-se la a chema în judecată persoanele care conduc instituțiile publice.

Invocând dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României raportat la dispozițiile Codului de Procedură Civilă, pârâtul opinează că persoanele fizice, în calitate de conducători ai autorităților publice ante-menționate, nu pot avea calitate procesuală pasivă, motiv pentru care solicită admiterea excepției și scoaterea din cauză a domnului Nkolae Ionel CIUCĂ, a domnului Virgil POPESCU și a domnului BÂRNA TANCZOS.

Cu privire la excepției prematurității aplicării amenzii pentru conducătorii autorităților publice pârâte, pârâtul învederează că, o astfel de hotărâre nu poate fi pusă în aplicare de o simplă persoană fizică, fie ea și conducător al autorității, iar reclamantele pleacă de la o prezumție absolută de neaplicare a unui titlu executoriu.

Astfel, având în vedere prevederile art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, pârâtul opinează că hotărârea prin care se poate dispune aplicarea amenzii conducătorului instituției se poate face doar ulterior rămânării definitive a prezentului litigiu, printr-o hotărâre distinctă și un dosar distinct. În caz contrar s-ar putea deduce că instanța își însușește susținerile reclamanților și ar putea pleca de la prezumția de neexecutare culpabilă a obligațiilor stabilite prin titlu executoriu de către conducătorii autorităților publice.

Pe fond, pârâtul susține că, Potrivit Inventarului Național privind Emisiile de Gaze cu Efect de Seră (INEGES) realizat în anul 2022, la nivel României, emisiile totale de CO₂ echivalent, fără sectorul LULUCF (Land use Change and Forest), au fost de 109.934,33 kt CO₂ echivalent în anul 2020.

Potrivit INEGES 2022 și celui de-al cincilea Raport Bienal al României, din 1989 până în 2020, emisiile totale de gaze cu efect de seră ale României (excluzând sectorul LULUCF) au scăzut cu 64,09%, iar emisiile nete de GES (incluzând LULUCF) au scăzut cu 72,90% .

România are una dintre cele mai scăzute rate de emisii pe cap de locuitor din Uniunea Europeană. între 1990 și 2020, România și-a redus și intensitatea emisiilor de CO₂ pe unitatea de PIB cu 77%, o rată mai mare decât dublul mediei globale. în 2020, cotele înregistrate în raport cu emisiile totale de GES (fără LULUCF) au fost următoarele: 67% pentru CO₂, 21% pentru CH₄, 10% pentru N₂O și 2% pentru gazele fluorate agregate .

În continuare, pârâtul a prezentat cadrul de politici și legislativ național în domeniul schimbărilor climatice.

Politica de mediu a Uniunii Europene (denumită în continuare „UE”) urmărește un nivel ridicat de protecție, inclusiv prin obiective și acțiuni în vedere limitării impactului schimbărilor climatice așa cum rezultă din teza I a par. (2) al art. 191 TFUE (ex-art. 174 TCE) prin raportare la par. (1) al art. 191 TFUE (ex-art. 174 TCE). Fiind parte la Convenția cadru a națiunilor unite asupra schimbărilor climatice (UNFCCC) și la Acordul de la Paris, la nivelul Uniunii Europene au fost adoptate următoarele acte normative „piloni ai politicii climatice” a UE și Statelor Membre (SM):

- Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, cu modificările și completările ulterioare (denumită „Directiva EU-ETS”)

Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii acoperă toți marii emițători de gaze cu efect de seră din sectorul industriei, al energiei și al aviației. în total, EU-ETS reglementează

emisiile provenite de la 8 757 de centrale electrice și termice și instalații de producție, precum și de la 371 de operatori de aeronave care efectuează zboruri între aeroporturile din Spațiul Economic European (SEE) și din SEE către Elveția și Regatul Unit . Acestea reprezintă aproximativ 36 % din totalul emisiilor din UE.

Directiva EU-ETS prevede că statele membre ar trebui să utilizeze cel puțin 50 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii și toate veniturile din aviație în scopuri legate de climă și energie. Statele membre raportează anual cu privire la modul în care își cheltuiesc veniturile din licitații.

La nivel național, Directiva EU-ETS a fost transpusă prin Hotărârea Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările și completările ulterioare.

În iulie 2021, Comisia Europeană a prezentat în cadrul "Fit for 55" și mai multe propuneri legislative în scopul revizuirii sistemului EU-ETS. Comisia a propus ca sectoarele vizate de sistem să realizeze reduceri ale emisiilor de 61 % comparativ cu 2005. În acest scop, propunerea înăsprirea plafonul pentru emisii și reducerea sa anuală.

- Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice (denumit „RGUE”), de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului

RGUE stabilește fundamentul legislativ necesar pentru o guvernantă fiabilă, favorabilă incluziunii, eficientă din punctul de vedere al costurilor, transparentă și previzibilă a uniunii energetice și a acțiunilor climatice (mecanismul de guvernantă), care să asigure atingerea obiectivelor uniunii energetice prevăzute pentru anul 2030 și pe termen lung în conformitate cu Acordul de la Paris din 2015. Mecanismul de guvernantă se bazează pe strategii pe termen lung, pe planuri naționale integrate privind energia și clima care acoperă perioade de zece ani începând cu perioada 2021-2030, pe rapoartele naționale intermediare integrate privind energia și clima corespunzătoare, prezentate de statele membre, și pe măsurile de monitorizare integrate ale Comisiei.

- Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 (denumit „Regulamentul ESR”)

Regulamentul ESR stabilește obligațiile statelor membre în ceea ce privește contribuțiile lor minime pentru perioada 2021-2030 la îndeplinirea obiectivului Uniunii de reducere, în 2030, a emisiilor sale de gaze cu efect de seră cu 30 % sub nivelurile din 2005 în sectoarele care intră sub incidența articolului 2 din Regulament și contribuie la atingerea obiectivelor Acordului de la Paris. Până la adoptarea propunerii legislative de revizuire a Regulamentului ESR, conform art. 4 alin. (1) și Anexa I din Regulamentul ESR actual, România are fixată o obligație de reducere a emisiilor sale GES cu 2% în raport cu emisiile sale de gaze cu efect de seră din 2005, stabilite conform art. 4 alin. (3). Regulament fixează totodată normele de stabilire a alocațiilor anuale de emisii și de evaluare a progreselor înregistrate de statele membre în sensul respectării contribuțiilor lor minime.

- Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE (denumit „Regulamentul LULUCF”)

Separat de aceste patru acte normative, legislația sectorială și măsurile de atenuare la nivelul UE și SM contribuie la reducerile necesare pentru atingerea obiectivelor obligatorii stabilite prin art. 1, art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119 de instituire a cadrului

pentru realizarea neutralității climatice („Legea europeană a climei”), care la rândul său impune din punct de vedere juridic ambițiile asumate prin Pactul Verde European.

Astfel, Legea europeană a climei a stabilit un obiectiv obligatoriu de realizare a neutralității climatice în Uniune până în 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura prevăzut la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Acordul de la Paris. Concret, cel târziu până în 2050 se asigură un echilibru la nivelul Uniunii între emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care sunt reglementate în dreptul Uniunii, astfel încât să se ajungă la zero emisii nete până la acea dată, iar Uniunea urmărește să obțină ulterior un bilanț negativ al emisiilor. Pentru a îndeplini obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1), obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2030 este o reducere internă a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990.

La nivelul documentelor strategice naționale cu implicații în reducerea emisiilor de GES, pârâatul menționează:

- Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2021 privind adoptarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030

- Planul Național de Reziliență și Redresare al României (PNRR)

Planul de Redresare și Reziliență al României stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană. PNNR cuprinde 15 componente vizând diferite domenii de activitate cu impact inclusiv asupra politicilor naționale în combaterea schimbărilor climatice și protecția mediului.

Conform documentului, pentru a atinge ambiția de energie regenerabilă de peste 30,7% în 2030, România va dezvolta capacități suplimentare de energie regenerabilă, de cea. 6,9 GW comparativ cu 2015. Până la 31 decembrie 2025, o capacitate cumulativă de producție de energie electrică instalată pe cărbune și lignit de 3.780 MW va fi scoasă din funcțiune.

- Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 privind aprobarea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă a României 2030

- Hotărârea Guvernului nr. 1.172/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind economia circulară (SNEC)

Reducerea emisiilor de GES, în paralel cu eficientizarea continuă a proceselor de producție a bunurilor, reprezintă un obiectiv cheie al tranziției către o economie circulară. La nivel național, elemente ale tranziției către economie circulară în România sunt prevăzute, de asemenea, în SNDDR și în PNRR.

- Hotărârea Guvernului nr. 1.227/2022 privind aprobarea Strategiei naționale pentru păduri 2030 (SNP 2030)

- Hotărârea nr. 10/2023 privind modificarea și completarea Strategiei naționale de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, și transformarea sa treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.034/2020

- Hotărârea nr. 59/2023 pentru aprobarea Strategiei naționale privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030

Obiectivul principal al Strategiei este dezvoltarea de competențe, cunoștințe, abilități și atitudini, care să le permită elevilor să contribuie la: 1. acțiuni relevante pentru combaterea schimbărilor climatice și reducerea impactului acestora; 2. acțiuni de adaptare la schimbările climatice și asigurarea modelelor de reziliență la schimbările climatice; 3. protejarea, refacerea și promovarea folosirii sustenabile a ecosistemelor terestre, apelor curgătoare, lacurilor, mărilor și resurselor marine și stoparea pierderii biodiversității; 4. asigurarea modelelor sustenabile de consum și de producție.

- Planul Național Strategic 2023-2027 (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale) care cuprinde obiective și măsuri specifice referitoare la contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă.

- Stadiul Strategiei pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (LTS) (raportat la argumentele reclamantilor de la par. 4 Secțiunea 5.5. - pag. 31)

În ceea ce privește elaborarea Strategiei pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (LTS), arătăm că LTS este în curs de elaborare, în concordanță cu prevederile Regulamentului (UE) 2018/1999, fiind un proces complex, tehnic, care necesită implicare și colaborare trans-sectorială și inter-instituțională pentru stabilirea politicilor optime și realizabile raportat la nevoile climatice și energetice, sociale, eficiente din punct de vedere al costurilor. LTS va reflecta viziunea pentru o economie modernă și un sistem energetic eficient care să contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de România prin Acordul de la Paris și Pactul ecologic european, precum și oportunitățile și provocările în materie de reducere a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră.

În ceea ce privește cauza C-2022/2090, pârâtul arată că s-a transmis o scrisoare de punere în întârziere pentru neîndeplinirea obligației în temeiul art.15 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999, de notificare a Strategiei pe termen lung în temeiul RGUE. Au fost transmise Comisiei informații privind stadiul actual al elaborării LTS, precum și calendarul activităților pentru finalizarea livrabilului LTS.

Cu privire la excepția lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor cu privire la petitul 2 („Să obligați pârâtii să ia toate măsurile necesare în vederea creșterii ponderii energiei regenerabile din consumul final de energie la 45% și creșterii eficienței energetice cu 13% până în 2030”), pârâtul invocă art. 1 alin. (2) și (3) din H.G. nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (denumit în continuare MMAP), cu modificările și completările ulterioare, care stabilește domeniile în care MMAP își desfășoară activitatea, respectiv realizează politici la nivel național, cu referire și la art. 1 alin. (1) și art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 316/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei cu modificările și completările ulterioare.

Or, al doilea petit cuprinde două capete de cerere distincte, după cum urmează:

- Primul capăt vizează obligarea pârâților la luarea tuturor măsurilor necesare în vederea creșterii ponderii regenerabilelor din consumul final de energie la 45% până în anul 2030; Or, cadrul comun unional pentru promovarea energiei din surse regenerabile este Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Directiva RED II), transpusă prin Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare;

- Cel de-al doilea capăt vizează obligarea pârâților la luarea tuturor măsurilor necesare în vederea creșterii eficienței energetice cu 13% până în anul 2030; Or, cadrul comun unional în scopul creșterii eficienței energetice este Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (Directiva EED), transpusă prin Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare;

Obligația determinării cadrului procesual și justificării calității procesuale revine reclamantilor, în acord cu dispozițiile art. 36 C. proc. civ., coroborate cu cele ale art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 554/2004.

Având în vedere dispozițiile de drept material invocate anterior, conținutul petitului al doilea cu care a fost investită instanța, precum și argumentele invocate la Secțiunea 5.5 „Angajamentele asumate de România. Insuficiența angajamentelor țării noastre” paragrafele (2), (5)- (15) (pag. 31-33 din acțiune), Secțiunea 6.1.2.2 par. (4) pct. 1 (pag. 46), rezultă că legitimitatea procesuală pasivă revine doar autorității publice căreia îi aparține competența, respectiv prerogativele stabilirii politicilor în domeniul promovării energiei din surse regenerabile, respectiv eficienței energetice.

Cu privire la excepția lipsei de interes și, respectiv, a lipsei calității procesuale active în contencios administrativ a reclamantilor persoană-fizică Pencea-Brădătan Elena-Roxana, Brădătan Tудо-Iulian, Năstache-Hopârteanu Cătălina, Mirea Silvia, Dejeu Daniela-Luminița, pârâtul susține că, dispozițiile Legii nr. 554/2004 reglementează în ansamblu condițiile speciale ce se impun a fi exercitate pentru a se declanșa controlul judecătoresc cu privire la refuzul nejustificat de a soluționa o cerere.

Or, în aprecierea „in concreto” a interesului ce stă la baza promovării acțiunii, nu se poate reține că reclamanții persoane fizice au calitatea de persoană vătămată de actul administrativ contestat, în sensul dispozițiilor art. 2 alin. 1 lit. a din Legea nr. 554/2004.

Cei cinci reclamanți fac afirmații generale de tipul „reclamanții de rând 2-6 suntem cetățeni români profund îngrijorați de indiferența deliberată a pârâților față de drepturile noastre fundamentale la un climat stabil” (par. 2 pag. 6), „atitudinea pârâților aduce atingere drepturilor fundamentale individuale ale reclamanților de rândul 2-6” (par. 13 pag. 9), „suntem direct afectați de politica deficitară a pârâților în materia problemelor legate de schimbările climatice” (par. 1 pag. 14), „demersul nostru urmărind prevenirea afectării substanțiale a drepturilor noastre” (par. 5 pag. 15), respectiv enumera un set de drepturi potențial afectate „inacțiunile pârâților, care amplifică provocările climatice, nesocotesc nu doar acest drept al subsemnaților, ci și dreptul la un trai decent, dreptul la proprietate, dreptul la libertate și însuși dreptul la viață” (par. 3 pag. „inerția autorităților periclitează atât interesul legitim al Asociației Declic, cât și drepturile fundamentale ale reclamanților de la rd. 2-6: dreptul la viață și dreptul la viață privată, dreptul de proprietate, dreptul la un trai decent, dreptul la un mediu sănătos și durabil, dreptul la un viitor demn al generațiilor viitoare etc.” (par. 3 pag. 5). Prin urmare, în baza unor simple alegații nu se poate susține concluzia vătămării drepturilor și intereselor legitime ale reclamanților.

De altfel, nu există o disociere reală între Asociația Declic și cei cinci reclamanți persoane fizice, reprezentând aceleași interese generale, colective. Astfel, reclamanta Pencea-Brădățan Elena-Roxana și reclamantul Brădățan Tudor-Iulian figurează în cuprinsul Anexei 2 „Tabel privind membrii titulari fondatori și nefondatori ai asociației la data de 15.03.2022” la Statutul Asociației Declic (Anexa nr. 1 depusă de către reclamanți).

Reclamanta Pencea-Brădățan Elena-Roxana este președintele Asociației Declic așa cum rezultă chiar din statutul Asociației, iar reclamanții Brădățan Tudor, Mirea Silvia, Năstăsache-Hopârteanu Cătălina și Dejeu Luminița fac parte din echipa Declic, așa cum rezultă chiar de pe website-ul Asociației Declic.

Acest lucru rezultă și din cuprinsul conținutului adreselor identice formulate de către Asociația Declic la data de 01.09.2022, respectiv 23.09.2022 și adresa formulată de către reclamanții persoane fizice la rd. 2-6. De altfel, chiar reclamanții persoane fizice recunosc acest lucru în cuprinsul par. 4 de la pag. 7 din cerere („reclamanții de la rd. 2-6 au adresat aceleași solicitări autorităților publice competente la data de 20.12.2022”).

Față de toate aceste argumente, pârâțul solicită admiterea excepției lipsei de interes și excepția lipsei calității procesuale active a reclamanților persoane fizice și respingerea cererii de chemare în judecată formulate de reclamanții de la rândul 2-6 ca fiind lipsită de interes și formulată de persoane lipsită de calitate procesuală activă.

Cu privire la excepția inadmisibilității petitului nr. 1, pârâțul susține că, reclamanții au dedus judecății un capăt de cerere prin care solicită obligarea pârâților la luarea tuturor măsurilor necesare în vederea reducerii cu 55% a gazelor cu efect de seră până în 2030, respectiv atingerii neutralității climatice până în anul 2050.

Reclamanții au stabilit în mod individual procentul de 55% de reducere a emisiilor GES până în 2030, respectiv de atingere a neutralității climatice până în 2050. Procentul de 55% de reducere a emisiilor GES până în 2030, respectiv obiectivul de atingere a neutralității climatice până în 2050 este stabilit la nivelul Uniunii, urmând a fi atinse în mod colectiv de către statele membre ale UE, astfel cum rezultă din art. 1, 2 alin. (1) și 4 alin. (1) din Legea Europeană a Climei.

Fiecare stat membru are dreptul de a-și stabili nivelul de reducere a emisiilor de GES până în 2030, respectiv până în 2050, raportat la circumstanțele sale sociale, economice și de mediu.

Investirea instanței de contencios administrativ cu un capăt de cerere prin care se urmărește, în realitate, impunerea cu concursul instanței a unor procente de reducere a emisiilor de GES până în 2030, respectiv până în 2050, lăsând doar pârâților posibilitatea de a-și stabili măsurile, reprezintă o eludare a principiului separației puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României și o depășire în cauză a atribuțiilor puterii judecătorești.

Guvernul României, la propunerea și analiza ministerelor de resort, este singurul în măsură să aprecieze oportunitatea, necesitatea, posibilitatea concretă de realizare a unor procente de reducere a emisiilor de GES până în 2030, respectiv până în 2050, având în vedere toate aspectele

de ordin bugetar și impactul economic al stabilirii unui asemenea angajament și a măsurilor aferente atingerii angajamentului.

În plus, instanța nu poate obliga pârâții să declare urgență climatică (raportat la afirmațiile de la par. 8 pag. 37), fără a încălca principiul amintit anterior. În mod similar, același raționament trebuie avut în vedere cu privire la referirile la inexistența unei legi naționale a climei (par. 8 pag. 37; par. 2 pag. 45). În consecință, vă solicităm să respingeți primul petit ca inadmisibil având în vedere argumentele expuse anterior.

Prin urmare, pârâțul solicită respingerea pe cale de excepție și a petitelui 4 cu privire la pârâțul Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor, domnul Bârna Tânczos, având în vedere că obiectul acestuia vizează aplicarea unui amenzi de la expirarea termenului prevăzut la petitul 3 până la adoptarea efectivă a măsurilor ce se impun pentru atingerea obiectivelor prevăzute la petitul 1.

Cu privire la excepția inadmisibilității petitelui 3 sub aspectul solicitării reclamanților de a adopta planuri concrete și coerente cu privire la componenta „adaptare” la schimbările climatice, în vederea atingerii obiectivelor asumate potrivit petitelor 1 și 2 ca urmare a lipsei unei solicitări venite din partea reclamanților cu privire la acest aspect și implicit, inexistenței unui refuz nejustificat de a soluționa o cerere, pârâțul susține că din analiza tuturor solicitărilor, rezultă faptul că reclamanții nu au adresat pârâtei MMAP o cerere privitoare la adoptarea în termen de maximum 30 zile de la primirea cererii a unor planuri concrete și coerente de adaptare la schimbările climatice. Reclamanții au solicitat doar „adoptarea în termen de maxim 30 zile de la primirea cererii a unor planuri concrete și coerente de atenuare a schimbărilor climatice”.

Or, în limbajul de specialitate, atenuarea este diferită de adaptare. Potrivit Grupului interguvernamental de experți în evoluția climei (Intergovernmental Panel on Climate Change-IPCC), organism din cadrul Națiunilor Unite responsabil pentru evaluarea aspectului științific al schimbărilor climatice, prin atenuare (mitigation) se înțelege „o intervenție antropică pentru a reduce sursele de gaze cu efect de seră sau pentru îmbunătățirea absorbanților de gaze cu efect de seră”, în timp ce prin adaptare (adaptation) se înțelege „ajustarea sistemelor naturale sau umane în răspunsul la stimuli climatici reali sau preconizați sau la efectele acestora, în scopul diminuării impactului negativ sau exploatarea beneficiilor oportunităților”. Nici în cuprinsul UNFCCC și nici al Acordului de la Paris nu există o definiție a atenuării sau adaptării.

În acest sens sunt elocvente dispozițiile art. 4 par. 1 lit. b) din UNFCCC, ratificată de România prin Legea nr. 24/1994, Acordul de la Paris, ratificat de România prin Legea nr. 57/2017, cuprinde secțiune dedicată adaptării și obiectivului global de adaptare. MMAP revizuieste în prezent politicile și măsurile în domeniul adaptării în cuprinsul „Strategiei Naționale privind Adaptarea la Schimbările Climatice pentru perioada 2022-2030 cu perspectiva anului 2050” (SNASC) și „Planului național de acțiune pentru implementarea SNASC” (PNASC) în cadrul proiectului RO-ADAPT. SNASC și PNASC reprezintă documente strategice de politică publică care acoperă următoarele domenii: (1) Resurse de apă, (2) Păduri, (3) Biodiversitate și servicii ecosistemice, (4) Populație, sănătate publică și calitatea aerului, (5) Educație și conștientizare, (6) Patrimoniu cultural, (7) Sisteme urbane, (8) Agricultură și dezvoltare rurală, (9) Energie, (10) Transporturi, (11) Turism și activități recreative, (12) Industrie și (13) Asigurări.

Documentele au parcurs evaluarea strategică de mediu conform Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. În baza Deciziei etapei de încadrare nr. 6 din 15.09.2022 pentru SNASC și PNASC s-a decis faptul că Strategia și Planul aferent acesteia nu necesită evaluare de mediu și urmează a fi supuse procedurii de adoptare fără aviz de mediu. Precizăm că toate informațiile privitoare la parcurgerea procedurii evaluării strategice de mediu sunt disponibile pe website-ul MMAP.

SNASC și PNASC vor parcurge în cursul acestui an procedura privind transparența decizională, parte integrantă din procedura de adoptare a actului normativ de aprobare.

Având în vedere că nu există o identitate între noțiunea de adaptare și atenuare, vă rugăm să constatați faptul că pârâții nu ne-au solicitat să adoptăm în termen de maxim 30 zile de la primirea cererii a unor planuri concrete și coerente de adaptare la schimbările climatice. Pentru existența unui refuz nejustificat, trebuie să fim în prezența unei solicitări exprese adresată autorității publice, adică în prezența unei notificări scrise și motivată în drept.

Or, în lipsa unei solicitări, nu există un refuz nejustificat din partea MMAP în soluționarea unui cereri. Pe cale de consecință, pârâțul solicită respingerea petiției al treilea ca inadmisibil cu privire la acest aspect.

În continuare, pârâțul a prezentat considerații privitoare la respingerea acțiunii ca neîntemeiată. În conformitate cu deciziile luate la cea de-a 20-a sesiune a Conferinței părților (COP) la Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC), Uniunea și statele sale membre și-au prezentat contribuția preconizată stabilită la nivel național, împreună cu o anexă care conține informații cuantificabile și calitative privind atingerea INDC. Chiar înainte de semnarea și ratificarea Acordului de la Paris, UE și Statele sale Membre s-au angajat să atingă în comun un obiectiv obligatoriu de reducere pe plan intern cu cel puțin 40 %, față de nivelul din 1990, a emisiilor de gaze cu efect de seră la scara întregii economii până în 2030, astfel cum a fost stabilit prin Concluziile Consiliului European din octombrie 2014.

Contribuțiile determinate la nivel național (NDC) servesc ca instrument de angajament în cadrul Acordului de la Paris și sunt o componentă cheie a ciclului său de ambiție și a cadrului de responsabilitate. Conform art. 4 din Acordul de la Paris, fiecare țară își stabilește propriile ținte NDC (de aceea se numesc determinate la nivel național), trebuie apoi să urmărească progresul către implementarea și realizarea acestora, însă nu au nicio obligație legală în atingerea lor.

În același timp, nu toate prevederile Acordului de la Paris stabilesc norme obligatorii din punct de vedere juridic pentru statele părți. De exemplu, o serie de prevederi referitoare la atenuarea emisiilor sunt formulate ca recomandări și nu ca norme imperative. Cu titlu de exemplu, obligația centrală a Acordului de la Paris prevăzută la articolul 4.2 prima teză, prevede că „Fiecare parte pregătește, comunică și menține contribuții naționale determinate succesive (NDC) pe care intenționează să le realizeze.” Aceasta este singura obligație efectivă din punct de vedere juridic privitoare la atenuare și este de natură strict procedurală. Cu alte cuvinte, prevederea nu impune statelor părți să își pună în aplicare NDC-ul, ci doar să îl pregătească, să îl comunice.

Fiecare NDC succesiv trebuie să întruchipeze cel mai înalt nivel de ambiție al uneia dintre părți - trebuie să facă tot posibilul pentru a atinge treptat obiectivul Acordului de la Paris privind temperatura [art. 2.1 lit. (c)]. Este important de subliniat că obiectivul menționat anterior este unul general care nu impune restricții cantitative privind emisiile de gaze cu efect de seră sau un buget global sau național de carbon. În timpul negocierilor privind adoptarea Acordul de la Paris, Părțile au luat în considerare posibilitatea de a „înzebra” Acordul cu un mecanism obligatoriu de monitorizare individuală a angajamentele statelor. Însă, în final, Părțile au decis să nu creeze un asemenea mecanism, ci au optat pentru instituirea unui mecanism de monitorizare a implementării Acordului de la Paris, orientat spre facilitare, care funcționează într-un mod transparent, neconflictual și nepunitiv.

Implementarea deplină a propunerilor Fit for 55 și a planului REPowerEU ar pune UE și statele sale membre pe cale să atingă obiectivul actual NDC.

Performanța statelor părți în atingerea NDC-urilor conform Acordului de la Paris se măsoară pe baza rapoartelor IPCC și Deciziilor luate de către Conferințele Părților la aceste două acorduri, iar nu pe baza testelor Litmus ori a altor teste la care fac referire reclamanții în cuprinsul acțiunii.

Alegerea mijloacelor (politici și măsuri) de combatere a schimbărilor climatice se încadrează în marja de apreciere a statului. Având în vedere complexitatea sarcinii, această alegere este dificilă și are în vedere interese diferite care trebuie echilibrate. De altfel, în chestiuni de mediu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat de multe ori că aceasta nu poate substitui punctul de vedere al autorităților locale cu privire la cea mai bună politică adoptată, astfel încât a recunoscut întotdeauna o marjă „mare” de apreciere pentru state, în special în zonele sociale și tehnice dificile (Hatton și colab., supra., para. 100-101; Tătar, supra., para. 108).

În consecință, pârâțul solicită respingerea ca neîntemeiate argumentele pârâților referitoare la încălcarea art. 4 din Acordul de la Paris și inexistența unor bugete naționale de carbon.

În ceea ce privește alăturarea la nivel de țară a României la Angajamentul Global privind Metanul, datele actualizate din cel de-al cincilea Raport Bienal al României, publicat la finalul anului 2022, vor permite elaborarea unei analize care să orienteze, pe baze documentare curente, decizia României de raliere la această inițiativă.

În al doilea rând, la 15 decembrie 2021, Comisia a prezentat propunerea de Regulament privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, ca o a doua parte a pachetului de propuneri legislative din „Fit for 55”. După numeroase negocieri la nivelul statelor membre, în decembrie 2022, Consiliul a ajuns la un acord (abordare generală) cu privire la propunere. În prezent, Consiliul a demarat negocierile cu Parlamentul pentru a obține un acord privind un text final.

Referitor la afirmații referitoare la certificatele de emisii de GES și certificatele verzi, pârâtul menționează faptul că reclamanții fac confuzie între certificatul verde și certificatul de emisii de gaze cu efect de seră.

Certificatul verde este titlul ce atestă producerea din surse regenerabile de energie a unei cantități de energie electrică și este reglementat prin art. 2 lit. h) din Legea nr. 2020/2008.

Certificatul de emisii de gaze cu efect de seră este titlul care conferă dreptul de a emite o tonă de dioxid de carbon echivalent într-o perioadă definită, valabil numai pentru îndeplinirea scopului H.G. nr. 780/2006, cu modificările și completările ulterioare și care este transferabil în condițiile prevăzute de aceeași hotărâre. Certificatele de emisii de gaze cu efect de seră sunt alocate gratuit operatorilor care gestionează o instalație în care se desfășoară una sau mai multe activități prevăzute în Anexa nr. 1 la H.G. nr. 780/2006, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, reclamanții realizează o mare confuzie între certificatul verde și unitatea de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (denumit în continuare „CER”).

În consecință, pârâtul solicită respingerea ca neîntemeiate a tuturor argumentelor referitoare la certificatul verde și certificatul de emisii de gaze cu efect de seră.

În final, pârâtul arată că este necesară o acțiune concertată a tuturor statelor parte la UNFCCC și Acordul de la Paris (în tripla sa dimensiune - (i) atenuarea emisiilor și dezvoltarea economică cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră (emisii GES); (ii) creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice și de încurajare a rezistenței la acestea; (iii) alinierea fluxurilor financiare într-un mod care să corespundă unei evoluții către o dezvoltare cu un nivel scăzut de emisii GES și rezistentă la schimbările climatice), a actorilor privați (de pildă, bănci multilaterale de dezvoltare, companii, în special cele din industrii energointensive sau cu un consum ridicat de combustibili fosili), precum și a cetățenilor în luarea de măsuri și acțiuni eficiente pentru combaterea fenomenului schimbărilor climatice.

În ceea ce privește toate solicitările de probatoriu de la pag. 77 acestea nu pot fi depuse de către MMAP, deoarece nu sunt în competența MMAP, astfel cum rezultă din art. 1 al HG nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și art. 1 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 316/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei. În ceea ce privește solicitările de probatoriu de la pag. 78 acestea au fost adresate pârâtului Guvernul României, Curții de Conturi a României (nu este parte în dosar) și Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (nu este parte în dosar).

În concluzie, având în vedere elementele de fapt și de drept, pârâtul solicită respingerea cererii de judecată astfel cum aceasta a fost formulată.

Pârâtul MINISTRUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR, DOMNUL BARNA TANCZOS a depus întâmpinare prin care a solicitat admiterea excepției prematurității formulării acțiunii introductive de instanță și, pe cale de consecință, respingerea ca prematur formulată împotriva sa; admiterea excepției lipsei calității sale procesuale pasive, iar pe fond a solicitat respingă ca nefondată a acțiunii reclamanților (f.159, vol.III).

Cu titlu prealabil, pârâtul a menționat că susține și invocă toate apărările și excepțiile formulate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin întâmpinare.

Cu privire la excepției prematurității solicitării de amendare, pârâtul susține că introducerea acțiunii împotriva sa are doar un caracter formal, exclusiv în virtutea faptului că deține calitatea de conducător al autorității publice centrale - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

În vederea punerii în executare a unei eventuale hotărâri favorabile, reclamanții solicită instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să mi se aplice o amendă în cuantum de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere.

Pârâtul consideră că acest termen de sancționare curge de la data rămânerii definitive a hotărârii de sancționare (care potrivit art. 24 din Legea nr. 554/2004 trebuie să fie un litigiu separat) și până la data punerii efective în executare.

O hotărâre judecătorească prin care se stabilește „reducerea cu 55 % a gazelor cu efect de seră” nu poate fi pusă în aplicare de o simplă persoană fizică, fie ea și conducător al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, iar reclamantul pleacă de la o prezumție absolută de neaplicare a unui titlu executoriu, în sensul că ar exista un grad ridicat de nepunere în aplicare a hotărârii și se solicită și aplicarea amenzii. În acest context, pârâtul invocă prevederile art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare și susține că, hotărârea prin care se poate dispune aplicarea amenzii conducătorului instituției se poate face doar ulterior rămânerii definitive a prezentului litigiu, printr-o hotărâre distinctă și un dosar distinct.

În caz contrar, s-ar putea deduce că instanța își însușește susținerile reclamantilor și ar putea pleca de la prezumția de neexecutare culpabilă a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu de către conducătorii autorităților publice.

Cu privire la excepția lipsei calității procesuale pasive, pârâtul a învederat că, în calitate de conducător al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, nu are calitate procesuală pasivă în acest litigiu, întrucât atingerea obiectivelor solicitate prin acțiune nu poate cădea doar în sarcina mea, ci este necesară o colaborare între instituțiile române și cele europene. Consideră că aspectele de fond din care rezultă lipsa calității sale procesuale pasive se pot observa fără putință de tăgadă în întâmpinarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor. Mai mult, politica europeană în această privință poate suferi modificări/adaptări, iar obligarea sa la o anumită atitudine poate fi contrară modificărilor stabilite la nivel european. Astfel cum a detaliat și ministerul în întâmpinare, acestea sunt doar anumite obiective la nivel european, iar nu o obligație absolută și de la care nu se poate face excepție (de pildă reducerea cu 54% a GES).

Nu în ultimul rând, nu persoanele fizice sunt cele care adoptă măsuri/planuri/bugete, ci instituțiile publice în urma unei cooperări solide inter-instituționale, atât la nivel național, cât și la nivel european, acestea fiind responsabile de atingerea obiectivelor. Totodată, pârâtul consideră că nu are calitate procesuală pasivă, întrucât simpla calitate de conducător al unei autorități nu este per se suficientă pentru atragerea răspunderii pentru orice deficiență a instituției.

Cu alte cuvinte, reclamantele nu au făcut dovada existenței vreunei legături de cauzalitate între fapta pretins prejudiciabilă și paguba produsă, limitându-se la a chema în judecată persoanele care conduc instituțiile publice.

Pe fond, pârâtul solicită respingerea acțiunii reclamantilor, prezentând, în esență, aceleași argumente pe care pârâtul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, le-a susținut prin propria întâmpinare. Legea europeană a climei a stabilit un obiectiv obligatoriu de realizare a neutralității climatice în Uniune până în 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura, prevăzut la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Acordul de la Paris.

Concret, cel târziu până în 2050 se asigură un echilibru la nivelul Uniunii între emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care sunt reglementate în dreptul Uniunii, astfel încât să se ajungă la zero emisii nete până la acea dată, iar Uniunea urmărește să obțină ulterior un bilanț negativ al emisiilor.

Pentru a îndeplini obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (i), obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2030 este o reducere internă a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din IQOO.

În ceea ce privește obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2040, conform considerentului 30 și art. 4 din Legea Europeană a Climei, Comisia ar trebui să propună un obiectiv climatic intermediar al Uniunii pentru 2040, după caz, cel târziu în termen de șase luni de la prima evaluare la nivel global efectuată în temeiul Acordului de la Paris.

La data 05.04.2023, intervenienta ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA a depus cerere de intervenție accesorie în favoarea reclamantilor prin care a solicitat admiterea acțiunii acestora (f.106, vol.IV).

În susținerea acestei cereri, intervenienta arată că este îndeplinită condiția interesului, prevăzută prin dispozițiile art. 61 alin. 1 Cpr.civ., având în vedere că (i) Asociația Bankwatch

România are ca scop și obiectiv statutar protecția mediului înconjurător, că (ii) aspectele solicitate de reclamanți în contradictoriu cu pârâții din prezenta cauză se circumscriu mecanismelor prin care se atinge obiectivul de protecție a mediului înconjurător și că (iii) prin sprijinirea apărărilor reclamanților în prezenta cauză și prin potențiala admitere a cererii acestora, intervenția contribuie în mod concret la atingerea scopului propriu și obiectivelor sale statutare. În consecință, vă rugăm să constatați că interesul Bankwatch este legitim și că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru admiterea în principiu a prezentei cereri.

Intervenția invocă disp. art. 8 ale Convenției Europene a Drepturilor Omului care reafirmă dreptul fundamental al omului la un mediu sănătos și susține că în România nu există un sistem de sprijin coerent care să susțină atingerea ponderii de 45% în energie regenerabilă. Instalarea de noi capacități a stagnat din 2016 când România a atins ținta pentru 2020 și a considerat inutilă păstrarea schemei de sprijin.

Respectarea legislației de protecție a mediului este o provocare continuă la nivel național, încălcările și derogările frecvente sunt realizate chiar cu girul autorităților. S-au înregistrat încălcări flagrante ale legislației privind evaluarea impactului de mediu a proiectelor energetice, în special în cazuri de extindere a carierelor de lignit din județul Gorj, unde instanțele au anulat sau suspendat în diferite ocazii acordurile de mediu emise pentru astfel de lucrări sau în cazuri notorii precum cel al proiectului de hidrocentrală din Defileul Jiului implementat de compania de stat Hidroelectrică care a fost oprit printr-o decizie definitivă a Curții de Apel București, întrucât autorizațiile de construcție emise în cadrul acestui proiect au fost emise fără realizarea unor evaluări de mediu. Interesul autorităților naționale pentru asigurarea sănătății și protecției mediului înconjurător este "grăitor" și din perspectiva încercărilor repetate din ultimul an ale Parlamentului de modifica limitele ariilor protejate din România pentru a facilita construcția unor proiecte energetice de interes național problematice, unele declarate ilegale prin decizii definitive ale instanțelor naționale, altele făcând obiectul unor procese în curs.

Prin urmare, situația de fapt justifică pe deplin prezentul demers judiciar și, în acest context, admiterea acțiunii introductive formulată de reclamanți este nu doar necesară, ci și pe deplin întemeiată.

Potrivit dispozițiilor legale pârâții sunt cei cărora le revine responsabilitatea de a lua măsuri în domeniul schimbărilor climatice, inclusiv în scopul reducerii GES (gazelor cu efect de seră) și poartă responsabilitatea legală și lor le revine obligația de a lua măsurile ce fac obiectul primului capăt de cerere.

Măsurile a căror adoptare reprezintă o obligație în sarcina pârâților trebuie să aibă ca efect reducerea cu minim 55% a GES până în anul 2030. Această împrejurare rezultă în mod direct și neechivoc din dispozițiile art. 4 alin. 1 din Regulamentul (UE) 2021/1119, care stabilesc ca obiectiv climatic obligatoriu „o reducere internă a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu cel puțin 55% până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990”. Or, măsurile luate de pârâți în exercitarea obligațiilor ce le revin potrivit legii nu pot avea efectul reducerii GES în modalitatea la care obligă art. 4 alin. 1 din Regulamentul (UE) 2021/1119 câtă vreme la pct. A, l.l.i, par. 2 din Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030, se reține „obiectivul privind reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990”. Prin urmare, prin simpla comparație a celor două acte juridice se poate concluziona că dispozițiile art. 4 alin. 1 din Regulamentul (UE) 2021/1119 sunt încălcate de către pârâții din prezenta cauză.

Măsurile a căror adoptare reprezintă o obligație în sarcina pârâților trebuie să aibă ca efect atingerea neutralității climatice până în anul 2050. Această obligație rezultă în mod direct și neechivoc din dispozițiile art. 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119.

Pârâții din prezenta cauză nu au elaborat o strategie pe termen lung care să conțină măsurile necesare atingerii obiectivului climatic obligatoriu expus în paragraful anterior, în ciuda faptului că elaborarea unei astfel de strategii este obligatorie și trebuia realizată până la 1 ianuarie 2020, conform art. 15 alin. 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999, ale cărui dispoziții prevăd că „până la 1 ianuarie 2020 și apoi până la 1 ianuarie 2029 și, ulterior, la fiecare zece ani, fiecare stat membru elaborează și prezintă Comisiei strategia sa pe termen lung, cu o perspectivă de cel puțin 30 de ani”.

Încălcarea obligației art. 15 alin. 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999 a făcut obiectul unei scrisori de punere în întârziere din partea Comisiei Europene, INFR(2022)2090, notificată pârâtului Guvernul României la data 29.09.2022, însă pârâții nu s-au conformat nici până în prezent.

România este stat semnatar al Acordului de la Paris, încheiat la Paris la 12 decembrie 2015 și semnat de România la New York la 22 aprilie 2016, ratificat prin Legea nr. 57/2017. Astfel, văzând dispozițiile art. 31 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, care prevăd că „aplicarea și respectarea dispozițiilor tratatelor în vigoare reprezintă o obligație pentru toate autoritățile statului român, inclusiv autoritatea judecătorească (...)", inclusiv instanțelor judecătorești le revine responsabilitatea de a asigura aplicarea și respectarea dispozițiilor cuprinse în Acordul de la Paris.

În sensul aspectelor prezentate mai sus, intervenienta invocă dispozițiile art. 2 din Acord, care definesc obiectivele asumate de semnatori ca fiind „menținerea creșterii temperaturii medii globale cu mult sub 2°C peste nivelurile preindustriale și continuarea eforturilor de limitare a creșterii temperaturii la 1,5°C peste nivelurile preindustriale". Prin urmare, acest obiectiv reprezintă o obligație ce revine autorităților române, și nu o declarație formală lipsită de energie juridică, motiv pentru care reclamantii solicită a se constata că adoptarea măsurilor menite să aibă efect reducerea cu minim 55% a GES (gazelor cu efect de seră) până în anul 2030 și neutralitatea climatică până în anul 2050 reprezintă o obligație ce izvorăște și din Acordul climatic de la Paris.

Prin dispozițiile Directivei (UE) 2018/2001 se stabilește în sarcina statelor membre obligația de a asigura o pondere a consumului de energie din surse regenerabile de cel puțin 32% din consumul final brut de energie la nivelul anului 2030. Totodată, art. 3 alin. 1 al Directivei statuează că o majorare a acestui nivel este probabilă și se va putea concretiza până în anul 2023. Arătăm instanței că prin pachetul legislativ „RepowerEU" a fost majorată ponderea de la nivelul de „cel puțin 32%" la nivelul de „cel puțin 45%", ajustându-se astfel în mod concret nivelul minim de ambiție pe care România trebuie să și-l asume.

Pârâții își însușesc doar la nivel declarativ obiectivul creșterii țintei, aspect ce rezultă din împrejurarea că prin actul normativ de transpunere a Directivei (UE) 2018/2001, respectiv OUG nr. 163/2022, în paragraful al XIX-lea din expunerea de motive, pârâții care sunt și semnatori ai actului normativ menționat anterior, recunosc transpunerea cu întârziere a Directivei și justifică urgența legiferării prin intermediul ordonanței de urgență „ținând cont de contextul discuțiilor actuale derulate la nivelul Comisiei Europene, privind revizuirea Directivei (UE) 2018/2001 și creșterea ambițioasă a țintei pentru energia din surse regenerabile la 45%". Arătăm că la data adoptării OUG nr. 163/2022, respectiv la data de 29 noiembrie 2022, Parlamentul European deja adoptase (la 16.09.2022) propunerea Comisiei cu privire la majorarea obiectului la nivelul de 45%.

Măsurile luate de pârâți în exercitarea obligațiilor ce le revin potrivit legii nu pot avea efectul creșterea ponderii regenerabilelor din consumul final de energie la 45% câtă vreme la pct. A, 1.1.i, par. 2 din Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030, se reține „în ceea ce privește cota de energie regenerabilă, Comisia Europeană a recomandat României să crească nivelul de ambiție pentru 2030, până la o pondere a energiei din surse regenerabile de cel puțin 34%. În consecință, nivelul de ambiție cu privire la ponderea energiei din surse regenerabile a fost revizuit față de varianta actualizată a PNIESC, de la o cotă propusă inițial de 27,9%, la o cota de 30,7%". Prin urmare, vă rugăm să constatați că se impune obligarea pârâților la a lua toate măsurile necesare în vederea creșterii ponderii regenerabilelor din consumul final de energie la 45% în 2030.

Pârâții recunosc și acceptă că sunt necesare măsuri urgente în vederea asigurării atingerii obiectivelor agreeate prin Acordul de la Paris. Cu titlu de exemplu, în expunerea de motive a OUG nr. 163/2022, pârâții semnatori ai actului normativ declară că „prin Directiva (UE) 2018/2001, au fost impuse obligații statelor membre, care trebuie să ia în considerare nivelul de ambiție prevăzut în Acordul de la Paris, precum și progresele tehnologice, inclusiv reducerea costurilor investițiilor în energia din surse regenerabile" și că „aprobarea completării cadrului legal necesar pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile pentru perioada 2021-2030 capătă un caracter de urgență excepțional". Astfel fiind, termenul solicitat de către reclamantii prin cererea de chemare în judecată, de maxim 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii, este un termen ce corespunde urgenței pe care o cere nevoia luării măsurilor capabile să atingă obiectivele prevăzute în petitele 1 și 2 din cererea introductivă.

La data 06.04.2023, reclamanții ASOCIAȚIA DECLIC, PENCEA-BRĂDĂȚAN ELENA-ROXANA, BRĂDĂȚAN TUDOR-IULIAN, NĂSTĂSACHE-HOPĂRTEANU CĂTĂLINA, MIREA SILVIA, DEJEU DANIELA LUMINIȚA au depus note de ședință prin care au combătut apărările și excepțiile invocate de pârâți și a susținut temeinicia cererii sale de chemare în judecată (f.115, vol.IV).

Excepțiile invocate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor sunt neîntemeiate, raportat la următoarele argumente, probe și considerente legale:

Excepția lipsei de interes a Asociației Declic nu are suport legal, prin raportare la obiectul acțiunii în contencios, obiectivele Asociației Declic și decizia ICCJ nr. 8/2020.

Pârâțul Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor invocă faptul că subscrisa nu am atacat un act administrativ normativ efectiv. Or, aceasta este o viziune limitată asupra obiectului contenciosului administrativ, dat fiind că art. 8 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 face referire atât la situația atacării unui act administrativ, teza I, cât și la ipoteza nesoluționării în termen sau a refuzului nejustificat de soluționare a unei cereri, teza a II-a.

Reclamanții susțin că au dovedit de ce refuzul de a adopta măsurile solicitate constituie un refuz nejustificat. Au adresat pârâților cereri având ca obiect petitele formulate, însă prin răspunsurile formulate, pârâții doar au trecut în revistă planurile deja existente, insistând asupra faptului că fiecare țară își stabilește în mod autonom propriile contribuții naționale determinate (în continuare CND), dar ignorând standardele după care se stabilesc aceste CND: cel mai ridicat nivel de ambiție posibilă și transparența.

În sprijinul susținerilor lor, reclamanții invocă jurisprudenței CEDO și jurisprudența europeană în care s-a reținut interesul organizațiilor neguvernamentale de a promova acțiuni în materia schimbărilor climatice.

Cu privire la excepția lipsei calității procesuale active a reclamanților de rd. 2-6, reclamanții susțin că este neîntemeiată, prin raportare la dispozițiile art. 9 Convenția Aarhus, art. 35 alin. (1) Constituția României și art. 3 lit. h) teza a II-a din O.U.G. nr. 195/2005.

Argumentul pârâtului în sensul că reclamanții nu sunt reprezentativi este contrazis de graficul din ultimul raport de sinteză IPCC în care se ilustrează sugestiv modul în care generațiile prezente și viitoare vor experimenta o lume diferită și temperaturile tot mai ridicate.

Reclamanții susțin că dețin calitatea procesuală activă necesară pentru a promova o acțiune cu acest specific, acest drept fiindu-le conferit atât de normele constituționale, legislația secundară, cât și de tratatele internaționale pe care România le-a ratificat, integrându-le în dreptul intern, cu referire și la art. 35 alin. (1) din Constituția României.

De asemenea, Statul Român, din rolul său de garant al dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic, a reglementat, la nivel de principiu, dreptul de acces la justiție în probleme de mediu (art. 3 lit. h) teza a doua din O.U.G. nr. 195/2005), și la nivel de aplicare directă, dreptul oricăror persoane de „a se adresa direct autorităților judecătorești în probleme de mediu, indiferent dacă s-a produs sau nu un prejudiciu” la art. 5 lit. d) din O.U.G. nr. 195/2005. Important este de menționat că în urma modificării acestui act normativ prin Legea nr. 265/2006, persoanele fizice au dreptul de a se adresa instanțelor judecătorești, indiferent dacă s-a produs sau nu un prejudiciu mediului.

Pe cale de consecință, datorită existenței acestor reglementări internaționale, constituționale și legislative, în contextul existenței unei identități între persoana subsemnaților de rd. 2-6 și titularul dreptului afirmat, excepția calității procesuale active invocată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor este necesar a fi respinsă ca neîntemeiată.

De asemenea și excepția lipsei de interes a reclamanților de rd. 2-6 se impune a fi respinsă, raportat atât încălcarea unor drepturi fundamentale individuale și riscul imediat de afectare substanțială a drepturilor și libertăților în viitor, consecința a încălcării de către pârât a obligațiilor pozitive, cât și încălcarea drepturilor colective, interesul legitim privat fiind dublat de interesul public.

Reclamanți de rd. 2-6 susțin că au justificat în secțiunea 4.2. a acțiunii introductive interesul legitim privat prin raportare la încălcarea drepturilor și libertăților subiective garantate de Constituția României, Carta Drepturilor Fundamentale a UE, aceste două acte de legislație primară consacrand inclusiv dreptul fundamental la un mediu sănătos, drept ce nu se regăsește și în CEDO.

Drepturile fundamentale individuale și colective ale reclamanților sunt periclitate din cauza legăturii dintre un mediu sănătos și prerogativele supra legale cum sunt viața, sănătatea sau demnitatea umană, având totodată atât calitatea de victimă cât și pe aceea de potențială victimă, în sensul reținut de CEDO în jurisprudența sa.

Pe cale de consecință, interesul legitim public ce dublează interesul legitim privat este și el dovedit și suficient argumentat în prezenta speță.

Excepția inadmisibilității petiului 1 se impune a fi respinsă întrucât solicitarea adresată instanței nu duce la încălcarea principiului separației puterilor în stat

Prin cererea introductivă, arată reclamanții, au invocat atât încălcarea de către pârâți a unor obligații pozitive, cât și a drepturilor omului. Nici din perspectiva drepturilor omului, teoria elaborată de pârât privind încălcarea separației puterilor în stat nu are fundament legal.

Solicitarea de obligare a pârâților la intrarea în limitele legii, respectiv adoptarea de măsuri (marja de apreciere cu privire la tipurile de măsuri le aparține) compatibile cu obiectivele climatice asumate prin art. 2 (1) lit. a) din Acordul de la Paris: limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, respectiv 2 grade Celsius.

Excepția inadmisibilității parțiale a petiului 3, sub aspectul obligării pârâtului la adoptarea unor planuri privind adaptarea la schimbările climatice, este vădit nefondată, întrucât din întreaga argumentație a cererilor formulate în procedura grațioasă reiese fără echivoc că reclamanții se referă atât la lipsa măsurilor de atenuare cât și de adaptare la schimbările climatice.

Printre strategiile de adaptare se numără și promovarea producerii de energie din surse regenerabile, precum și elaborarea de strategii privind creșterea eficienței energetice.

Singura utilitate a acestui argument invocat în apărare de către pârât este că poate fi echivalat cu o recunoaștere a refuzului nejustificat.

Excepția lipsei calității procesuale pasive a persoanelor fizice chemate în judecată nu are nîciun suport legal, motiv pentru care se impune respingerea acesteia.

Pârâtul Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor invocă această excepție, argumentând că persoanele fizice chemate în judecată, la acest moment miniștrii de resort ai Ministerelor chemate în judecată, respectiv domnii miniștri Tanczos Bârna, Nicoale-Ionel Ciucă și Virgil Popescu, nu sunt responsabili în mod direct pentru „deficiența instituției” specializate pe mediu. Or, susțin reclamanții această „răspundere” există și este aplicabilă fiindcă:

Pârâtul Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor, potrivit art. 56 alin. 1 lit. c) din Codul Administrativ, „elaborează și aplică strategia proprie a ministerului, integrată strategiei de dezvoltare economico-socială a Guvernului precum și politicile și strategiile în domeniile de activitate ale ministerului”, iar potrivit art. 13 alin. 1 din H.G. nr. 43/2020, asigură conducerea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;

Pârâtul Ministrul Energiei, potrivit art. 56 alin. 1 lit. c) din Codul Administrativ, „elaborează și aplică strategia proprie a ministerului, integrată strategiei de dezvoltare economico-socială a Guvernului, precum și politicile și strategiile în domeniile de activitate ale ministerului”, iar potrivit art. 10 alin. 1 din H.G. nr. 316/2021, asigură conducerea Ministerului Energiei;

Pârâtul Prim-ministrul României, potrivit dispozițiilor art. 107 alin. (1) din Constituția României, „conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia”; suplimentar, potrivit art. 1 alin. 2 din H.G. nr. 563/2022 pentru constituirea, organizarea și funcționarea Comitetului interministerial privind schimbările climatice, pârâtul conduce Comitetul care, potrivit art. 3 lit. a) „analizează și propune soluții în vederea asigurării concordanței politicilor din sectoarele care au impact asupra schimbărilor climatice, propuse de ministerele de resort, cu angajamentele luate la nivel național, față de Uniunea Europeană, Organizația Națiunilor Unite și alte organizații internaționale la care România este parte, și monitorizează progresele înregistrate de instituțiile din România în implementarea acestora”.

Pârâtul MINISTRUL ENERGIEI a depus întâmpinare prin care a solicitat admiterea excepției lipsei calității procesuale active și de interes a reclamanților, a excepției lipsei calității procesuale pasive pentru persoanele fizice chemate în judecată (conducătorii instituțiilor pârâte) a excepției prematurității aplicării amenzi pentru conducătorii instituțiilor pârâte, iar pe fond respingerea acțiunii reclamanților împotriva Ministerului Energiei ca neîntemeiată (f.49, vol.V).

Referitor la excepția lipsei de interes a reclamantilor, pârâtul precizează că, reclamantii au înțeles să formuleze prezenta acțiune invocând o pretinsă nerespectare a condițiilor de mediu și a atingerii obiectivelor prezentate în cuprinsul cererii de chemare în judecată, fără să atace un act administrativ efectiv, nespecificând ce act administrativ este atacat sau ce inacțiune concretă este contestată și invocă dispozițiile art. 8 alin. (I¹) și alin. (I²) din Legea nr. 554/2004, Decizia Curții Constituționale a României nr. 66 din 15 ianuarie 2009, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (I¹) din Legea nr. 554/2004, Decizia nr. 8/02.03.2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește excepția lipsei de interes și lipsa calității procesuale active a reclamantilor persoane fizice: Pencea Brădățan Elena Roxana, Bradățan Tudor Iulian, Năstache-Hopârteanu Cătălina, Mirea Silvia, Dejeu Daniela Luminița, pârâtul invocă dispozițiile art. 2 lit. a), art. 2 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 554/2004 art. 2 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 554/2004, potrivit cărora, reclamantii în calitatea lor de persoane fizice ori grup de persoane fizice, fără personalitate juridică, nu pot acționa ca atare în contenciosul administrativ subiectiv, decât dacă și sub condiția în care dovedesc că sunt titulari ai unor drepturi subiective sau interese legitime private [art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 554/2004] și, drept urmare, nu pot formula o acțiune în contencios obiectiv, respectiv să ceară anularea unui act administrativ, pornind de la premisa lezării unui interes legitim public, decât dacă și sub condiția în care probează că vătămarea interesului legitim public exhibit decurge logic (ca o consecință, să existe deci raport de cauzalitate) din încălcarea dreptului subiectiv sau interesului legitim privat [art. 8 alin. (I¹) din Legea nr. 554/2004].

Raportat la cele prezentate, pârâtul apreciază că simplele afirmații generale ale reclamantilor nu pot susține concluzia vătămării drepturilor și intereselor legitime. În acest scop, reclamantii trebuiau să probeze folosul practic concret materializat prin raportare la propria persoană, conform scopului și obiectivelor asociației prevăzute în statutul acesteia. Consecințele absenței interesului, a vătămării personale a reclamantei se extind și asupra unei alte condiții de exercițiu a acțiunii civile, cea a calității procesuale active.

Referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive pentru persoanele fizice chemate în judecată (conducătorii instituțiilor pârâte), pârâtul susține că, acceptând modalitatea de stabilire a cadrului procesual aleasă de reclamant, s-ar accepta ca ministrul energiei să dețină dublă calitate de pârât în cadrul aceluiași litigiu, ceea ce este inadmisibil din punct de vedere procedural.

Având în vedere dispozițiile art. 5 lit. k), art. 2 alin. 1, art. 54, coroborat cu art. 55 din Codului Administrativ, pârâtul precizează că ministrul nu este autoritate publică centrală, ci are calitatea de demnitar (persoana care exercită funcții de demnitate publică în temeiul unui mandat, potrivit Constituției, codului administrativ și altor acte normative) și asigură conducerea și reprezentarea autorității administrației publice centrale (minister).

În temeiul art. 117 din Constituție, prin Hotărârea Guvernului nr. 316/2021 s-a aprobat organizarea și funcționarea Ministerului Energiei. Conform art. 10, conducerea ministerului se asigură de către ministrul energiei care reprezintă și angajează instituția in justiție. Potrivit alin. (5), în fața autorităților jurisdicționale Ministerul Energiei este reprezentat prin personalul de specialitate, pe baza împuternicirilor acordate pentru fiecare cauză în parte, conform competenței stabilite prin ordin al ministrului energiei.

Așadar, partea care se consideră vătămată printr-un act emis de o autoritate publică are posibilitatea chemării în judecată a organului emitent al actului administrativ ca pârât, calitate procesuală pasivă având persoana juridică de drept public care a emis actul administrativ, respectiv are competență de a soluționa cererea reclamantului în procedura administrativă prealabilă.

Această soluție este în acord și cu respectarea principiului securității actelor juridice (claritatea și previzibilitatea dreptului), mai ales că însăși persoanei juridice de drept public i se recunoaște calitatea de autoritate emitentă. Aceasta se întemeiază pe de altă parte și pe prevederile Codului civil care dobândind aplicabilitate în materia contenciosului administrativ în temeiul art. 28 din Legea nr. 554/2004 supun regulilor mandatului raporturile dintre persoana juridică și organele sale. Noțiunea de capacitate administrativă a dobândit aplicabilitate prin art. 5 lit. o) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

În consecință, există coerența în reglementarea generală, în sensul că actele sunt emise de autoritățile publice, iar nu de către demnitari, conducători ai autorității respective. Astfel, excepția

privind lipsa calității procesuale pasive a ministrului energiei este întemeiată, având în vedere că pârâtul nu este autoritatea publică care a emis actele contestate, în sensul art. 2 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 554/2004.

Potrivit doctrinei juridice calitatea procesuală pasivă presupune identitatea între persoana

Devine incident art. 15 din Codul Civil, conform căruia niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe, deoarece factorul declanșator al acestei acțiuni și care ar putea reprezenta interesul în justificarea introducerii cererii de chemare în judecată, îl reprezintă așa numitele "acțiuni populare", înaintate de diverse persoane de drept privat care nu sunt în măsură să justifice, prin raportare la propria persoană, o vătămare a unui drept sau interes legitim privat și ca atare, își întemeiază acțiunea numai pe teza generică a vătămării interesului public,

Referitor la excepția prematurității aplicării amenzii pentru conducătorii instituțiilor pârâte, pârâtul apreciază că, aplicarea amenzii conducătorului instituției se poate face doar ulterior rămâne definitive a hotărârii ce va fi dispusă în prezentul litigiu, ca o măsură de constrângere a conducătorului autorității de a proceda la executarea obligației, în acord și cu dispozițiile art. 24 alin. 3 din Legea nr. 554/2004 cu modificări și complet. ulterioare.

Pe fondul cauzei, se susține că, în ceea ce privește energia regenerabilă, pentru perioada 2021-2030, obiectivul privind un consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030, reprezintă ținta de surse regenerabile de energie (SRE) asumată nivelul Uniunii Europene. Statele Membre se situează între 30,4% și 31,9%, iar în cazul României, conform Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), ponderea globală energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie la nivelul anului 2030 este de 30,7%. Menționăm faptul că țintele propuse de România în PNIESC au rezultat în urma unor procese de modelare bază de date macroeconomice, strategii și documente de politică publică aflate în vigoare la moment respectiv, ținându-se cont de caracteristicile economiei naționale și de impactul și costurile acestor măsuri asupra consumatorului final.

În prezent, la nivelul Ministerului Energiei, pentru revizuirea PNIESC care se va realiza conform Regulamentului UE 2018/1999 sunt analizate mai multe scenarii printre care și cel de atingere a neutralității climatice în 2050, ce va fi consultat și actualizat de autoritățile responsabile.

Astfel, ținând cont de cele menționate anterior, în ceea ce privește sursele regenerabile de energie, noile țin și obiective din PNIESC și fondurile disponibile în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) Fondul pentru Modernizare (FM), la acest moment ME intenționează să finanțeze dezvoltarea de capacitate noi de producție din surse regenerabile până în anul 2030.

În plus, la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile și la reducerea gazelor cu efect de seră vor contribui și prosumatorii (13.109 prosumatori persoane fizice și 492 prosumatori persoane juridice) cu o putere totală instalată de 15.811 kW conform celor mai recente date din documentul "Raport privind Monitorizarea Activității Prosumatorilor pentru anul 2021" al ANRE.

În legislația națională, conform OUG nr. 163/20225, energia electrică din surse regenerabile autoprodusă de prosumatori, care rămâne în spațiile lor, nu va face obiectul unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricărei taxe sau oricărui tarif, susținând astfel dezvoltarea acestora.

Ținta la nivelul Uniunii Europene privind eficiența energetică este în prezent stabilită prin Directiva (UE) 2018/2002 din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică și este de cel puțin 32,5% până în 2030 față de proiecțiile de modelare din 2007 pentru 2030.

Prin planul REPowerEU, Comisia Europeană a propus creșterea țintei Uniunii Europene privind eficiența energetică de la 9% la 13% comparativ cu Scenariul de Referință 2020 având în vedere faptul că în prezent sunt purtate negocieri la nivelul Consiliului și Parlamentului European cu privire la propunerea de revizuire a Directivei privind Eficiența Energetică. Ținta de creștere a eficienței energetice, până la 13 % față de Scenariul de Referință 2020 se regăsește doar în stadiul de propunere și nu generează obligații pentru statele membre.

Având în vedere faptul că Directiva privind eficiența energetică este în curs de revizuire, până la publicarea acesteia în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene precum și faptul că transpunerea ei trebuie efectuată, în termenul stabilit la momentul adoptării acesteia.

La data de 10.04.2023, intervenienta ASOCIAȚIA 2CELSIUS a depus cerere de intervenție accesorie în favoarea reclamanților, solicitând admiterea cererii de chemare în judecată (f.64, vol.V).

Având în vedere dispozițiile art. 61 alin. 1 și 2 C.pr.civ., intervenienta susține că justifică un interes privat, legitim, născut și actual, în formularea cererii de intervenție accesorie în privința controlului de legalitate vizând un act administrativ cu impact asupra mediului.

În acest context, intervenienta invocă și dispozițiile art. 20 alin. (6) din O.U.G nr. 195/2005, prevederile art. 9 pct. 2, art. 2 pct. 5 din Convenția din 25 iunie 1998 privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus) și susține că a dovedit, prin statutul asociației, că este o organizație înregistrată în conformitate cu prevederile legale, care are drept scop promovarea, inițierea, consultanta, caritatea și pregătirea în domeniul ecologiei ori protecției mediului și schimbărilor climatice, iar acest litigiu are o legătură directă cu schimbările climatice - legislație și politici publice, astfel că raportat la toate aceste considerente expuse, apreciem că cererea de intervenție accesorie se impune a fi admisă.

Asociația 2Celsius intervine în acest dosar aducând argumente din aria emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) din domeniul transporturilor, un domeniu ale cărui emisii au un caracter excepțional, urgent și masiv - cu implicații grave și imediate asupra sănătății publice.

Emisiile GES generate de România (peste 14% din emisiile UE)) provin din sectorul transporturilor (peste 20% din emisiile CO2 la nivel național). Transportul este singurul sector din România ale cărui emisii sunt în creștere.

Promovarea electromobilității în transportul rutier (vehicule ușoare și transport public urban), precum și promovarea transportului electric feroviar sunt măsuri esențiale la care statul roman s-a obligat prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC).

Pârâții recunosc și acceptă că sunt necesare măsuri urgente în vederea asigurării atingerii obiectivelor agreeate prin Acordul de la Paris.

Până la începutului anului 2023 au fost înregistrate doar 23.000 de automobile electrice. Cu toate acestea, importul de mașini second-hand s-a menținut la un nivel ridicat începând 2017, anul în care s-a anulat taxa la înmatriculare. Anual, numărul mașinilor second-hand din import înmatriculate în România a fost în medie de peste 400.000 pe an. În aceste condiții, în 2022, parcul auto din România este al doilea cel mai vechi din Europa cu o medie de 16,9 ani. Prin urmare, subvențiile la achiziție nu pot fi singurul instrument fiscal pentru a oferi un parc auto cu emisii zero, iar România a subutilizat alte forme de impozitare a autovehiculelor.

Conform studiilor rezultate în urma cercetărilor 2Celsius, programe guvernamentale precum Programul Rabla nu își ating obiectivele de mediu și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră '3'. Scopul asumat al programului este „îmbunătățirea calității mediului”, iar obiectivele vizează poluarea aerului din emisiile de gaze de eșapament provenite de la mașinile vechi, poluarea solului și a apei din cauza scurgerilor toxice și realizarea obiectivelor stabilite pentru reciclarea și reutilizarea deșeurilor provenite din vehicule scoase din funcțiune. Cu toate acestea, cu excepția primelor ecologice suplimentare acordate pentru achiziționarea de mașini care emit mai puțin de 96 g CO2 / km, nu există indicatori clari stabiliți sau disponibili pentru monitorizarea și evaluarea realizării acestor obiective de mediu.

La data de 09.05.2023, reclamanții au depus răspuns la întâmpinările formulate de pârâți prin care au solicitat respingerea argumentelor invocate de aceștia, cu consecința admiterii cererii lor de chemare în judecată (f.139, vol.V).

Pârâtul MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR a depus întâmpinare prin care au solicitat respingerea cererilor de intervenție întrucât intervenienții nu au făcut dovada și nici nu au invocat nici un drept sau interes legitim privat vătămat prin actul administrativ atacat, în sensul art. 1 din Legea nr. 554/2004 (f.14, vol.V).

La data de 22.05.2023, reclamanții au depus note de ședință prin care au combătut argumentele invocate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin întâmpinarea la cererile de intervenție (f.73, vol.V).

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța reține următoarele:

În raport de modul de soluționare al excepției lipsei calității procesuale pasive a Primului Ministru, a Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor și a Ministrului Energiei, încheierea de ședință din data de 10.04.2023 (f.77 Vol. V) are caracter interlocutoriu (art. 235 C.p.c.). Prin urmare, cum prin încheierea de ședință din data de 10.04.2023 Curtea a admis această excepție, se va respinge, în consecință, cererea de chemare în judecată în raport de pârâții Primul Ministru, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministrul Energiei, ca fiind formulată împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă.

Potrivit art. 248 alin. (1) N.C.P.C. *Instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei.*

Calitatea procesuală presupune existența unei identități între persoana chemată în judecată (pârâtul) și cel care este subiect pasiv în raportul juridic dedus judecării (calitate procesuală pasivă). Reclamantul, fiind cel care pornește acțiunea, trebuie să justifice atât calitatea procesuală activă, cât și calitatea procesuală pasivă a persoanei pe care a chemat-o în judecată. Această obligație își are temeiul în dispozițiile art. 32, 36 C.p.c. Prin indicarea pretenției sale, precum și a împrejurărilor de fapt și de drept pe care se bazează această pretenție reclamantul justifică îndreptățirea de a introduce cererea împotriva unui anumit pârât.

Curtea apreciază ca *neîntemeiată, excepția lipsei calității procesuale pasive cu privire la petitul nr. 2 al cererii de chemare în judecată, invocată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin întâmpinare*, având în vedere prevederile art. 1 alin. 2-4, alin. 7, art. 5 și art. 6 din HG 43/2020, art. 1 alin. 1, art. 4 din HG 316/2021, în raport de care Curtea apreciază că este instituită o competență partajată/interdependentă între Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministerul Energiei în vederea asigurării creșterii ponderii consumului de energie din surse regenerabile din valoarea consumului final de energie, respectiv a creșterii eficienței energetice, iar aspectul privind existența sau inexistența drepturilor și a obligațiilor afirmate în raport cu anumite măsuri punctuale necesare atingerii cotelor expuse în cererea de chemare în judecată constituie o chestiune de fond.

Totodată, Curtea apreciază că în cazul unei acțiuni introductive de instanță complexe, care cuprinde petite ce interferează unele cu altele, existența calității procesuale pasive a pârâților se analizează cu privire la ansamblul mijlocului procesual exercitat, iar nu raportat la fiecare capăt de cerere, fracționat, deoarece o asemenea analiză ar fi formală și lipsită de finalitate juridică; chiar dacă Curtea ar fi admis excepția lipsei calității procesuale pasive a Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pe un anumit petit din cererea de chemare în judecată, acest Minister tot ar fi rămas în proces în raport de celelalte petite, față de care nu a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive. Ca urmare, finalitatea admiterii excepției, aceea de a fi scos din proces, nu ar fi atinsă, fiind chiar în interesul pârâtului să rămână în proces cu privire la ansamblul petitelor acțiunii în raport de argumentele aduse de reclamanti ce impun verificări prin prisma atribuțiilor Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, neputând fi omis aspectul invocat în adresa nr. DGEICPSC/107169/10.01.2023 (f.134 vol. I) de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor potrivit căruia acest minister întreprinde în mod constant măsuri menite să contribuie la creșterea ponderii regenerabilelor în consumul final de energie și la creșterea eficienței energetice prin intermediul strategiilor de dezvoltare la nivelul ministerului cât și prin intermediul diverselor programe finanțate prin AFM.

În fapt, Curtea reține, văzând preambulul Regulamentelor UE nr. 2018/841, nr. 2018/842, nr. 2018/1999 și nr. 2021/1119 (emise în vederea punerii în aplicare a angajamentelor Uniunii asumate în cadrul Acordului de la Paris) că sunt de necontestat amenințările date de schimbările climatice și impactul poluării asupra dreptului la un mediu de viață sănătos.

Dintru-nceput însă, Curtea, *fără a minimiza importanța respectării și garantării dreptului la un mediu de viață sănătos*, apreciază că în raport de art. 9 alin. 2, art. 22 alin. 6 C.p.c., văzând modalitatea în care sunt formulate petitele acțiunii (obligarea pârâților să ia toate măsurile necesare, respectiv să adopte planuri concrete și coerente), văzând și argumentele expuse în

acțiune (secțiunea 3.3 pg. 9 pct. 4,5, secțiunea 4 pg. 12, pct. 2), **apreciază că admiterea acțiunii, în condițiile în care dispozitivul sentinței nu ar identifica, pentru că nu are cum, care sunt acele măsuri necesare și care sunt acele planuri concrete și coerente în vederea atingerii obiectivelor climatice, ar presupune pronunțarea unei hotărâri judecătorești nesusceptibile de executare**, de natură a reprezenta o încălcare a art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, cu referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în care s-a reținut că dreptul de a apela la o instanță ar fi iluzoriu, dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să fie ineficientă în detrimentul unei părți (Imobiliara Saffi împotriva Italiei - 1999, paragraful 63; Dorneanu împotriva României - 2007, paragraful 32).

Prin pronunțarea unei hotărâri de admitere a acțiunii reclamantilor, fără indicarea unor criterii pe baza cărora creanța conținută de titlul executoriu să devină certă (reclamantii lăsând la libera marjă de apreciere a părților măsurile ce urmează a fi întreprinse deși premisa în promovarea prezentului litigiu o constituie din perspectiva acestora tocmai insuficiența măsurilor luate), se lasă posibilitatea debitorilor de a refuza ori de a stabili ei înșiși întinderea și aplicarea titlului executoriu.

În acest context, pornind de la principiul disponibilității care guvernează procesul civil, nu se impune efectuarea vreunei verificări în raport de standardul jurisprudenței CEDO relativ la art. 8. Chiar și în eventualitatea în care s-ar ajunge la a se reține o încălcare a protejării sănătății populației și a mediului din partea părților, modalitatea în care au fost formulate petitele acțiunii nu este aptă să conducă la înlăturarea încălcării, ajungându-se exact în punctul care a constituit premisa declanșării litigiului, părții fiind abilitați, de această dată și cu concursul instanței, la a întreprinde demersuri neidentificate/necuantificabile, în vederea atingerii parametrilor doriți de reclamant, iar orice măsură luată de către părți dacă nu este apreciată satisfăcătoare de către reclamant (a se vedea aspectele de la secțiunea 5.5 pg. 31, secțiunea 6.2.2 pct. 5 pg. 51) generează posibilitatea declanșării procedurii de executare în acord cu art. 24 și urm. din Legea 554/2004, ajungându-se în final ca reclamantii și instanțele de judecată în etapa executării să se substituie puterii legislative, prin reglementarea măsurilor necesare atingerii parametrilor urmăriți de reclamant în cadrul prezentului litigiu.

Analizând art. 2 pct. 11 din **Regulamentul 2018/1999**, Curtea constată că noțiunea „**obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030**” operează pe patru paliere concrete cu posibilitatea de extindere a acestora:

a) **obiectivul** obligatoriu la nivelul Uniunii de **reducere internă cu cel puțin 40 % față de anul 1990 a emisiilor de gaze cu efect de seră** la nivelul întregii economii, care trebuie îndeplinit până în 2030,

b) **obiectivul** obligatoriu la nivelul Uniunii privind **o pondere de cel puțin 32 % a energiei din surse regenerabile consumate** în Uniune în anul 2030,

c) **obiectivul** principal la nivelul Uniunii de **îmbunătățire cu cel puțin 32,5 % a eficienței energetice** în 2030

și

d) **obiectivul** de 15 % privind **interconectarea rețelelor electrice** pentru 2030

sau

e) **orice obiective ulterioare** convenite în acest sens de Consiliul European sau de Parlamentul European și de Consiliu pentru anul 2030.

Potrivit pct. 69 din preambul, Comisia ar trebui să revizuiască punerea în aplicare a prezentului regulament în 2024 și, ulterior, la fiecare cinci ani și, după caz, să prezinte propuneri de modificare pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare și realizarea obiectivelor acestuia. Revizuirile respective ar trebui să țină seama de evoluția situației și să se bazeze pe rezultatele bilanțului la nivel mondial prevăzut prin Acordul de la Paris.

Procedura revizuirii este prevăzută la art. 38 din Regulament. Similar, o procedură de revizuire este prevăzută și de art. 17 din Regulamentul 2018/841, respectiv de art. 15 Regulamentul 2018/842.

Astfel, s-a urmărit a se realiza o revizuire constantă luând în considerare, printre altele, evoluția circumstanțelor naționale, modul în care toate sectoarele economiei contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, evoluțiile internaționale și eforturile întreprinse pentru atingerea

obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris, pentru a se garanta o îndeplinire cât mai obiectivă și rapidă posibilă a obiectivelor de mediu.

În acest sens, Curtea remarcă, prin adoptarea **Regulamentului nr. 2021/1119**, existența **unui nou obiectiv climatic al Uniunii pentru 2030** care înlocuiește obiectivul de la art. 2 pct. 11 din Regulamentul 2018/1999 privind emisiile de gaze cu efect de seră (palierul evidențiat la lit. a anterior), iar obiectivele enunțate la palierele b și c nu au suferit modificări.

Astfel, potrivit art. 4 alin. 1 din Regulamentul 2021/1119, pentru a îndeplini obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) - cel târziu până în 2050 se asigură un echilibru la nivelul Uniunii între emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care sunt reglementate în dreptul Uniunii, *astfel încât să se ajungă la zero emisii nete* până la acea dată, iar Uniunea urmărește să obțină ulterior un bilanț negativ al emisiilor, **obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2030 este o reducere internă a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990.**

Potrivit art. 2 alin. 2 pgf. 1 și 3 din Regulamentul 2021/1119, până la 30 iunie 2021, Comisia revizuieste legislația relevantă a Uniunii pentru a permite îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (1) de la prezentul articol și a obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) și ia în considerare adoptarea măsurilor necesare, inclusiv adoptarea de propuneri legislative, în conformitate cu tratatele; iar după adoptarea propunerilor legislative de către Comisie, aceasta monitorizează procedurile legislative pentru diferitele propuneri și poate raporta Parlamentului European și Consiliului dacă rezultatul preconizat al respectivelor proceduri legislative, analizate împreună, ar duce la îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (1); în cazul în care rezultatul preconizat nu este în conformitate cu obiectivul stabilit la alineatul (1), Comisia poate lua măsurile necesare, inclusiv adoptarea de propuneri legislative, în conformitate cu tratatele.

Astfel, se poate observa continua modificare a politicii în privința mediului la nivelul UE, iar Comisia este ținută să evalueze, la diferite intervale de timp modul în care ar trebui modificată legislația Uniunii care pune în aplicare obiectivul climatic pentru 2030 pentru a se realiza o astfel de reducere a emisiilor nete.

În acest scop, Comisia a anunțat o revizuire a legislației relevante în domeniul climei și al energiei, care va fi adoptată într-un pachet care va acoperi, printre altele, energia din surse regenerabile, eficiența energetică, exploatarea terenurilor, impozitarea energiei, standardele de performanță privind emisiile de CO₂ pentru autovehiculele ușoare, partajarea eforturilor și EU ETS.

Prin urmare, la momentul actual, combaterea amenințărilor la schimbările climatice și sporirea capacității de adaptare, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice, sunt în permanentă modificare, evaluarea măsurilor adoptate de România trebuind a fi făcută în raport de legislația la nivel UE sub imperiul căreia aceste măsuri au fost concepute și nu prin decuparea unor prevederi favorabile susținerilor expuse de reclamantii rezultate din poziții ale Comisiei adoptate de aceasta ca urmare a unor evaluări ulterioare întreprinse în baza prevederilor regulamentelor în materie de mediu, poziții de la care mai apoi se pornește în revizuirea legislației relevante în domeniul climei și al energiei.

Curtea apreciază că în mod greșit consideră pârâțul Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor că petitul 3 al acțiunii -teza referitoare la planuri concrete și coerente privind adaptarea, ar fi inadmisibil raportat la lipsa oricăror cereri inițiale, respectiv lipsa oricărui demers anterior promovării cererii de chemare în judecată care să fie de natură să determine un refuz nejustificat. Lecturând cererile prealabile formulate de reclamantii (f.94, 111, 121 Vol. I), Curtea apreciază că prin raportare la argumentele expuse reclamantii au solicitat implicit pârâților în prealabil, alături de adoptarea unor planuri privind atenuarea și planuri privind adaptarea la schimbările climatice.

Referirile la Acordul de la Paris fiind suficiente pentru a se reține acest aspect, în contextul în care acest acord (ratificat prin Legea 57/2017, art. 11 Constituție) stabilește un obiectiv pe termen lung privind temperatura la articolul 2 alineatul (1) litera (a) și urmărește să consolideze răspunsul global la amenințarea reprezentată de schimbările climatice prin creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din acordul respectiv, și prin asigurarea faptului că fluxurile financiare corespund unei evoluții către o dezvoltare cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră și rezilientă la

schimbările climatice, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din acordul respectiv.

Pe plan intern, prin HG 1076/2021 s-a aprobat [Planul național integrat](#) în domeniul energiei și schimbărilor climatice 2021-2030 (PNIESC). Alături de măsurile stabilite prin PNIESC, au fost adoptate strategii în atingerea obiectivelor de mediu prin: PNRR, HG 877/2018 -Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României 2030, HG 1172/2022 -Strategia națională pentru economia circulară (SNEC), HG 1227/2022 -Strategia națională pentru păduri 2030 (SNP 2030), HG 10/2023 privind modificarea și completarea Strategiei naționale de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, și transformarea sa treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050, aprobată prin HG 1034/2020; HG 59/2023 -Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030; Planul Național Strategic 2023-2027 (PNS). În prezent este în lucru [Strategia pe Termen Lung a României pentru Reducerea Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră](#) (<http://www.mmediu.ro/articol/strategia-pe-termen-lung-a-romaniei-pentru-reducerea-emisiilor-de-gaze-cu-efect-de-sera/6135>).

Prin urmare, nu se poate discuta despre un dezinteres manifest al părților în atingerea obiectivelor de mediu.

Potrivit pct. 40 din preambulul Regulamentului 2021/1119 schimbările climatice sunt, prin definiție, o provocare transfrontalieră; așadar, *este necesară acțiunea coordonată la nivelul Uniunii pentru a completa și a consolida în mod eficient politicile naționale*. Întrucât obiectivul prezentului regulament, și anume realizarea neutralității climatice în Uniune până în 2050, nu poate fi îndeplinit în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere efectele sale, acesta poate fi îndeplinit mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu *principiul subsidiarității*, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestui obiectiv.

Prin urmare se remarcă efortul conjugat al Uniunii și al statelor membre în atingerea obiectivelor de mediu, statele membre rămânând abilitate să adopte măsurile necesare la nivel național pentru a permite îndeplinirea colectivă a obiectivelor, ținând seama de importanța eficienței costurilor în îndeplinirea acestui obiectiv.

Analizând PNIESC, Curtea observă în cadrul secțiunii A.1. Prezentare Generală, secțiunea i. Contextul politic, economic, social și de mediu al planului, că se fac referiri la Regulamentul 2018/1999, prin urmare în mod greșit se raportează reclamanții la prevederile art. 4 alin. 1 din Regulamentul 2021/1119 referitor la obiectivul privind emisiile de gaze cu efect de seră (după cum s-a arătat anterior), acest din urmă regulament nefiind avut în vedere la momentul redactării planului de măsuri naționale, iar obiectivul privind un consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030 este conform cu cel din art. 2 pct. 11 din Regulamentul 2018/1999. Neîntemeiate sunt de asemenea și criticile referitoare la o pretinsă dată greșită de referință la stabilirea plafonului privind emisiile de gaze cu efect de seră în raport de art. 4 alin. 1 din Regulamentul 2018/842 (fiecare stat membru își limitează în 2030 emisiile de gaze cu efect de seră, cel puțin cu procentul stabilit pentru statul membru respectiv în anexa I la prezentul regulament în raport cu emisiile sale de gaze cu efect de seră din 2005, stabilite conform alineatului (3) din prezentul articol) cu referire la secțiunea **2.1.1**. Emisiile și absorbțiile GES din PNIESC, în contextul în care pentru România, Comisia Europeană a stabilit o țintă de reducere cu 2% în 2030 față de nivelul din 2005, cu mult sub media la nivel de UE (cotele cele mai ridicate de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră fiind de 40% și sunt stabilite pentru Luxemburg și Suedia).

Cu toate că acțiunile climatice ale Uniunii și ale statelor membre au scopul de a proteja populația și planeta, bunăstarea, prosperitatea, economia, sănătatea, sistemele alimentare, integritatea ecosistemelor și biodiversitatea de amenințarea pe care o reprezintă schimbările climatice, nu trebuie omis faptul că tranziția către neutralitatea climatică necesită schimbări la nivelul tuturor politicilor și un efort colectiv al tuturor sectoarelor economiei (investiții masive publice și private) și ale societății, fiind necesar a se acționa cu prudență și echilibru, fără a periclita în mod ireversibil anumite domenii ale economiei naționale.

Curtea observă că reclamanții în cadrul criticilor referitoare la angajamentele asumate de România, în încercarea de a induce ideea insuficienței măsurilor luate, prin raportare la soluțiile tehnologice propuse de aceștia (pg. 31-41) urmăresc defăpt substituirea *motivelor de oportunitate* ale autorității publice în atingerea obiectivelor de mediu cu propriile lor motive de oportunitate, iar apoi, pornind de la acestea solicită instanței să efectueze o analiză de legalitate a respectării obiectivelor de mediu, aspect apreciat de Curte a fi inadmisibil. Astfel, cu titlu exemplificativ Curtea observă că reclamanții dezaprobă măsurile părților în materie de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (EU ETS), or din pgf. 13 al preambulului la Regulamentul 2021/1119 rezultă că EU ETS reprezintă un element fundamental al politicii Uniunii în domeniul climei și instrumentul său *esențial* pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-o manieră eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Calea de urmat pentru atingerea tranziției necesare către o societate neutră din punct de vedere climatic până cel târziu în 2050, modalitatea de realizare a eficientizării energetice, sunt lăsate la aprecierea statelor membre UE, iar faptul că România consideră că poate atinge obiectivele prin proiecte hidroenergetice sau alte proiecte care nu converg integral cu cele promovate de reclamanți (a se vedea secțiunea 6.1.1 pct. 10 pg. 38 acțiune) nu poate primi conotațiile dorite de aceștia, în contextul în care, dacă ar exista vreo problemă în acest sens Consiliul ar fi uzat de dispozițiile art. 192 alin. 2 lit. c TFUE.

În raport de pgf. 36 din Regulamentul 2021/1119, Curtea reține că pentru a se asigura că Uniunea și statele membre fac în continuare progrese suficiente în vederea îndeplinirii obiectivului privind *neutralitatea climatică și în materie de adaptare*, Comisia ar trebui să evalueze periodic progresele înregistrate, bazându-se pe informațiile prevăzute în prezentul regulament, inclusiv informațiile transmise și raportate în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999, iar în măsura în care se constată eventuale încălcări de către România a obligațiilor asumate se poate uza de procedura prevăzută de art. 258 TFUE, cum de altfel s-a și întâmplat în raport de neîndeplinirea obligației prevăzută de art. 15 alin. 1 din Regulamentul 2018/1999 (aspect evidențiat de reclamanți secțiunea 5.5 pct. 4 pg. 31 cererea de chemare în judecată, notele de ședință de la filele 125 vol. V și de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor f.142 pg. 14 întâmpinare vol. III).

Relativ la eliminarea subvențiilor pentru energie care sunt incompatibile cu obiectivul de mediu, în special a celor pentru combustibilii fosili, această măsură *se impune a se realiza treptat*, fără a afecta eforturile de reducere a sărăciei energetice și fără a arunca în colaps financiar populația țării, fiind de notorietate prețul extrem de ridicat al energiei.

Trimiterile făcute de reclamanți la planul de măsuri urmărit de Comisie „Fit for 55” și REPowerEU” (aspectele referitoare la ponderea regenerabilelor din consumul final de energie), sunt irelevante în acest moment cât timp aceste măsuri nu au fost adoptate la nivel de legislație de către UE (aspect recunoscut de reclamanți la secțiunea 5.4 pct. 5,6 f.30 acțiune), aceasta în contextul în care pentru îndeplinirea contribuției Uniunii la Acordul de la Paris, Regulamentul nr. 2021/1119 ar trebui să garanteze că atât Uniunea, *cât și statele membre* contribuie la răspunsul mondial la schimbările climatice, astfel cum se menționează în acordul respectiv, știut fiind că Uniunea a instituit un cadru de reglementare pentru a îndeplini obiectivul pentru 2030 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră convenit în 2014, înainte de intrarea în vigoare a Acordului de la Paris. Printre actele legislative de punere în aplicare a obiectivului respectiv se numără *Directiva 2003/87/CE care instituie EU ETS, Regulamentul (UE) 2018/842 care a introdus obiective naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030, și Regulamentul (UE) 2018/841 care prevede obligația statelor membre de a echilibra emisiile de gaze cu efect de seră și absorbțiile rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură*. Totodată nu poate fi omis angajamentul părților de actualizare a PNIESC în acord cu obiectivele concrete ce vor rezulta la finalul negocierilor din pachetul „Fit for 55” și planul „RepowerEU” (a se vedea adresa de răspuns nr. 10200/22.09.2022 a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor f.109 Vol. I).

În raport de cele arătate anterior, Curtea în baza art. 8, art. 18 din Legea 554/2004, *va respinge*, cererea de chemare în judecată formulată de *reclamanții Asociația Declic, Penea-Brădășan Elena-Roxana, Brădășan Tudor-Iulian, Năstăsache-Hopârteanu Cătălina, Mirea Silvia, Dejeu Daniela Luminița*, în contradictoriu cu **pârâții Primul Ministru, Ministrul Mediului,**

Apelor și Pădurilor și Ministrul Energiei, ca fiind formulată împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă.

Va respinge, excepția lipsei calității procesuale pasive cu privire la petitul nr. 2 al cererii de chemare în judecată, invocată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin întâmpinare, ca neîntemeiată.

Va respinge cererea de chemare în judecată formulată de **reclamanții Asociația Declic**, având CIF 25862117, **Pencea-Brădățan Elena-Roxana**, CNP 2820607385628, **Brădățan Tudor-Iulian**, CNP 1820702070095, **Năstăsache-Hopârteanu Cătălina**, CNP 2870513134120, **Mirea Silvia**, CNP 2910322045355, **Dejeu Daniela Luminița**, CNP 2711111120721, în contradictoriu cu pârâții **Guvernul României, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministrul Energiei**, ca neîntemeiată.

Va respinge cererile de intervenție accesorie formulate în numele reclamanților de intervenienții **Asociația Bankwatch România și Asociația 2Celsius**.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
HOTARASTE:**

Respinge, cererea de chemare în judecată formulată de **reclamanții Asociația Declic, Pencea-Brădățan Elena-Roxana, Brădățan Tudor-Iulian, Năstăsache-Hopârteanu Cătălina, Mirea Silvia, Dejeu Daniela Luminița**, în contradictoriu cu **pârâții Primul Ministru**, cu sediul în Palatul Victoriei, Piața Victoriei nr. 1 sector 1 București, **Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor**, cu sediul în București, b-dul Libertății nr. 12, sector 5, și **Ministrul Energiei**, cu sediul în București, str. Academiei nr. 39-41, sector 1, ca fiind formulată împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă.

Respinge, excepția lipsei calității procesuale pasive cu privire la petitul nr. 2 al cererii de chemare în judecată, invocată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin întâmpinare, ca neîntemeiată.

Respinge cererea de chemare în judecată formulată de **reclamanții Asociația Declic**, având CIF 25862117, **Pencea-Brădățan Elena-Roxana**, CNP 2820607385628, **Brădățan Tudor-Iulian**, CNP 1820702070095, **Năstăsache-Hopârteanu Cătălina**, CNP 2870513134120, **Mirea Silvia**, CNP 2910322045355, **Dejeu Daniela Luminița**, CNP 2711111120721, *toți cu domiciliul procesual ales la SCA Revnic, Cristian & Asociații situat în Cluj-Napoca, str. Pavel Roșca, nr. 1, ap. 7, jud. Cluj, adresă de e-mail roxana.mandrutiu@revnic.ro, lucia.turcu@revnic.ro, isabela.porcus@revnic.ro*, în contradictoriu cu pârâții **Guvernul României**, cu sediul în București, Piața Victoriei nr. 1, sector 1, **Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor**, cu sediul în București, b-dul Libertății nr. 12, sector 5, și **Ministrul Energiei**, cu sediul în București, str. Academiei nr. 39-41, sector 1, ca neîntemeiată.

Respinge cererile de intervenție accesorie formulate în numele reclamanților de intervenienții **Asociația Bankwatch România**, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr. 1, bl. 16, sc. 1, ap. 6, sector 1, și **Asociația 2Celsius**, cu sediul în Cugir, str. Al. Sahia nr. 18, sc. C, ap. 5, jud. Alba.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Recursul se depune la Curtea de Apel Cluj, Secția a III a Contencios Administrativ și Fiscal.
Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția partilor de către grefa instanței, azi 06.06.2023.

**JUDECĂTOR,
George Barbura-Turcu**

**GREFIER,
Alexandra Lucia Bujor**

Red.G.B.T./ 15.06.2023.

Dact.H.C./15 ex.